

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Podvody v účetnictví a vnitřní kontrolní systém příspěvkové organizace

Accounting Frauds and Control System of Contributory Organization

Student: Petra Stillnerová
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání bakalářské práce

Student: **Petra Stillnerová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Téma: **Podvody v účetnictví a kontrolní systém příspěvkové organizace**
Accounting Frauds and Control System of Contributory Organization
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Podvody v účetnictví
 3. Kreativní účetnictví
 4. Vnitřní kontrolní systém příspěvkové organizace
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DVOŘÁČEK, Jiří. *Interní audit a kontrola*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 202 s. ISBN 80-7179-805-3.
SCHIFFER, Vladimír. *Vnitřní kontrolní systém. Významný nástroj ochrany majetku a hospodaření účetních jednotek*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 224 s. ISBN 978-80-7357-436-9.
VOLKÁNOVÁ, Zdenka. *Podvody v účetnictví firem. Jak se jim bránit*. Praha: Linde, 2014, 192 s. ISBN 978-80-7201-945-8.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2015
Datum odevzdání: 06.05.2016

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Podvody v účetnictví a vnitřní kontrolní systém příspěvkové organizace“ vypracovala samostatně a s použitím uvedené literatury a pramenů.

V Těškovicích 6. 5. 2016

Petra Stillnerová

Obsah

Obsah.....	3
1 Úvod.....	5
2 Podvody v účetnictví	6
2.1 Definice podvodu	6
2.2 Druhy podvodů	7
2.2.1 Korupce a úplatky	8
2.2.2 Zneužití majetku společnosti.....	10
2.2.2.1 Oběh účetních dokladů	13
2.2.3 Podvody s peněžní hotovostí a s penězi na bankovních účtech	14
2.2.4 Zpronevěra majetku společnosti zaměstnanci	16
2.2.5 Krádež duševního vlastnictví společnosti	18
2.2.6 Záměrné zkreslení finančního postavení společnosti	20
2.2.7 Praní špinavých peněz	23
2.2.8 Pojišťovací podvody.....	24
2.2.9 Daňové úniky	25
2.2.9.1 Nelegální práce v praxi	28
2.2.10 Internetové podvody	29
2.2.11 Podvody při uzavírání smluv.....	29
2.3 Motivy podvodů	30
2.3.1 Osobní zájem.....	32
2.3.2 Tržní očekávání	32
2.4 Prevence účetních podvodů	32
2.5 Odhalení a vyšetřování podvodů	33
3 Kreativní účetnictví.....	35
3.1 Důvody vedoucí ke kreativnímu účetnictví	35
3.2 Techniky kreativního účetnictví	36
3.2.1 Earnings management	36
3.2.2 Income smoothing	36
3.2.3 Window dressing.....	37
3.2.4 Mimobilanční financování	37

3.3	Prevence proti kreativnímu účetnictví	38
4	Vnitřní kontrolní systém příspěvkové organizace.....	39
4.1	Vnitřní kontrola	40
4.2	Domov Na zámku, příspěvková organizace	41
4.2.1	Hospodaření organizace za rok 2015	42
4.3	Vnitřní kontrolní systém Domov Na zámku, p. o.....	43
4.3.1	Manka a škody v příspěvkové organizaci	43
4.3.2	Řád pro vnitřní kontrolní systém Domov Na zámku, p. o.	44
4.3.2.1	Principy funkce finanční kontroly v Domově Na zámku, p. o.	44
4.3.2.2	Zajištění řídicí kontroly v Domově Na zámku, p. o.	45
4.3.2.3	Etapy řídicí kontroly	46
4.3.2.4	Zásady řídicí kontroly	48
4.3.3	Vnitřní předpis.....	49
4.3.4	Vlastní návrh řešení.....	50
5	Závěr.....	52
	Seznam použité literatury	
	Seznam zkratk	
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	

1 Úvod

Cílem této práce je seznámit se podrobněji s účetními podvody, provedení analýzy vnitřního kontrolního systému příspěvkové organizace a na závěr nastínit vlastní návrh řešení na zlepšení vnitřního kontrolního systému. Účetní podvody jsou v poslední době více zveřejňovány v médiích a tím se dostávají do povědomí jak zaměstnavatelů, zaměstnanců a široké veřejnosti. Jako specifickou formu účetních podvodů je v této práci vymezeno kreativní účetnictví, které se často zaměňuje s pojmem podvod. Kreativní účetnictví je účtování na hranici zákona. Dále objasnění a provedení analýzy s vnitřním kontrolním systémem konkrétní příspěvkové organizace, jaké povinnosti a jakou důležitou roli může v podniku představovat.

Toto téma na bakalářskou práci je zajímavé, a navíc také to, že tato problematika a téma je stále aktuální, protože zamezit všem podvodům se nepodaří, ale můžeme jim do jisté míry předcházet. Co se týče vnitřního kontrolního systému, tak ten je pro každou organizaci důležitý, pro správné fungování organizace.

Tato bakalářská práce je členěna do pěti kapitol. Druhá část se bude věnovat podvodům v účetnictví, jejich definici, jaké existují druhy podvodů, motivy a to nejdůležitější, jak se proti účetním podvodům bránit, tedy prevence podvodů a jejich odhalování.

V další kapitole následuje charakteristika kreativního účetnictví, důvody vedoucí ke kreativnímu účetnictví a popsání různých druhů technik kreativního účetnictví, jako je například earning management, window smoothing a další. A opět i prevence proti kreativnímu účetnictví, jaké jsou hlavní prostředky.

Čtvrtá kapitola je věnována vnitřnímu kontrolnímu systému příspěvkové organizace, budou zde vymezeny základní pojmy týkající se této problematiky, dále objasnění s vnitropodnikovými směrnici a jako poslední bod této kapitoly bude věnován popisu a analýze konkrétního vnitřního systému příspěvkové organizace, a to Řád pro vnitřní kontrolní systém Domov Na zámku, p. o. a následný vlastní návrh zlepšení vnitřního kontrolního systému příspěvkové organizace.

Při zpracování této bakalářské práce byla použita metody popisu a analýzy.

2 Podvody v účetnictví

Podvody v účetnictví nastiňují zcela odlišný pohled na finanční účetnictví. Tato problematika účetních podvodů se může dotknout jakékoliv společnosti, příspěvkové organizace či jiných institucí. V této kapitole budou vybrané účetní podvody nastíněné v praxi, respektive v příspěvkové organizaci, Domova Na zámku, p. o. Tato zmíněná příspěvková organizace se zabývá sociální sférou, konkrétně sociálními službami pro seniory.

2.1 Definice podvodu

Definovat pojem podvod lze mnoha způsoby. V odborných literaturách je uvedeno mnoho výstižných definic, ale jako nejvýstižnější se v praxi uvádí, že „*podvod je úmyslný čin, jehož se dopustí jeden nebo více členů vedení, osob pověřených správou a řízením účetní jednotky nebo jedna či více osob z řad zaměstnanců nebo třetích stran a při němž se použije klamání nebo klamavého jednání za účelem získat neoprávněné nebo protiprávní výhody.*“ Tuto definici uvádí *Mezinárodní normy pro audit ISA 240*¹.

Účetním podvodem se nejčastěji rozumí finanční újma společnosti neboli riziko ze strany vnějších subjektů, ze strany nejčastěji zaměstnanců nebo managementu. Jde o tendenci konkrétních osob, kterým byla svěřena určitá pravomoc nebo nějaké postavení, zneužít tuto pravomoc, tudíž spáchat podvod, formou například zanedbání určitých povinností, zneužití majetku zaměstnavatele, oklamání osob, které vedou k osobnímu obohacení se, jinými slovy, mají z tohoto činu (skutku) určitý prospěch.

V České republice patří k nejčastějším zneužití postavení nebo pravomoci zpronevěra majetku, podplacení osob, manipulace při výběrovém řízení a manipulace neboli falšování finančních výkazů.

Jak uvádí *Volkánová (2014, s. 24)* z provedeného pozorování se dají určit základní znaky podvodu, které jsou společné pro všechny případy:

¹ *Mezinárodní auditorský standard ISA 240: Postupy auditorů související s podvody při auditu účetní závěrky.*

In: Rada pro mezinárodní auditorské a ověřovací standardy, 2009, s. 5

- „pachatel považuje svůj čin za neodhalitelný (jinak by to nedělal),
- dochází ke zneužití svěřené pravomoci,
- motivem je snaha o přímé i nepřímé obohacení pachatele na úkor společnosti,
- působí určitou škodu na aktivech, zdrojích či tržbách společnosti.“

Tyto znaky charakterizují všechny případy podvodného jednání.

Z legislativního hlediska, v Trestním zákoníku České republiky², § 209 podvod definuje celkem všeobecně, z toho vyplývá, že osoba se dopouští podvodu, pokud uvede někoho v omyl, nebo úmyslně zamlčí podstatné skutečnosti a způsobí tak škodu na majetku. Tato definice dle Trestního zákoníku ČR je spíše obecné vysvětlení podvodu. Ze zákona o účetnictví³, § 7 odst. 1 vyplývá, že účetnictví poskytuje věrný, pravdivý obraz účetního zobrazení účetní jednotky. Můžeme tedy konstatovat, že porušení této skutečnosti, jenž říká zákon o účetnictví, se považuje za účetní podvod.

2.2 Druhy podvodů

Páchání podvodů dá roztřídit do několika základních skupin. Jednotlivé kategorie podvodů se liší tím, že je spáchán podvod jiným způsobem a prevence před podvodem se kategorie od kategorie liší.

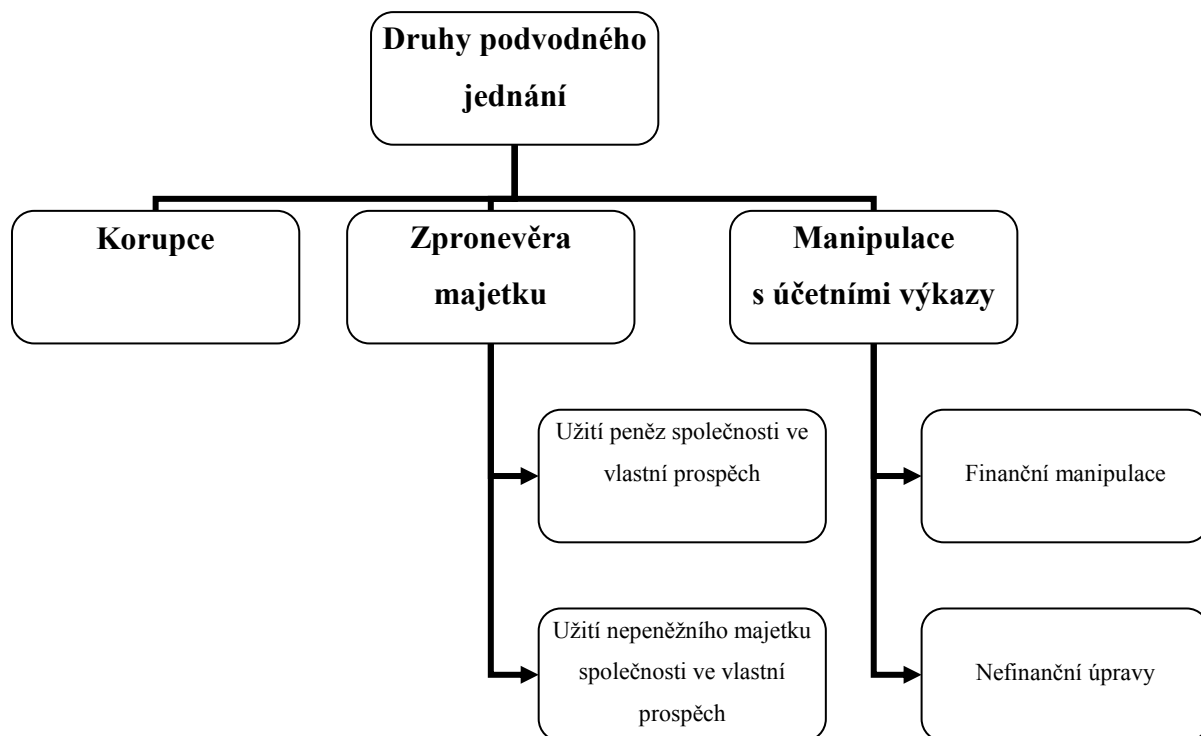
Jako první členění podvodů je rozdělení na externí a interní. „Jako externí podvod lze označit nekalou činnost konanou z účelem obohacení se na úkor podvedené společnosti a spáchanou externím subjektem bez pomoci spojenců působících uvnitř společnosti.“ Jak tvrdí Volkánová, (2014, s. 24). Takovým podvodem se rozumí například nerealizovaná dodávka zboží, respektive podpisem smlouvy s dodavatelem, který od společnosti získá zálohu na zboží, ale dodavatel nemá v úmyslu dodávku uskutečnit.

Spáchání interního podvodu má větší dopad na společnost, je to dáno tím, že interním podvodům se nedá vyhnout jednoduchými metodami, na rozdíl od externích podvodů. Interními podvody se rozumí spáchání nezákonného chování uvnitř společnosti. Například když osoba na vedoucí pozici s vysokou pravomocí, způsobí podvod, škody, které spáchá,

² zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů.

³ zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů.

mohou v krajních případech přivodit bankrot nebo i zánik společnosti. Z toho vyplývá, že základním znakem interních podvodů bývá skutečnost, že zaměstnanec zradí důvěru, kterou do něj společnost vložila. Neboli zaměstnanec zneužil svou pravomoc a snažil se svůj čin skrýt tak, aby ho běžné kontroly snadno neodhalily. Interní podvody můžeme rozdělit na několik částí, jak je uvedeno v následujícím obrázku.

Obr. 2. 1 Interní podvod – rozdělení do základních skupin

Zdroj: [29] s. 26

Následující podkapitoly se věnují interním podvodům, spáchané nejčastěji zaměstnanci samotného podniku, tedy zaměřené na zaměstnanecké podvody.

2.2.1 Korupce a úplatky

Korupci lze obecně charakterizovat jako zneužití postavení, nejčastěji v politice a veřejné správě, které je spojeno s porušením nestrannosti při rozhodování za účelem nezaslouženého osobního prospěchu. V legislativě se samotný termín korupce nepoužívá. Korupce je v Trestním zákoníku nepřímou obsažena v Hlavě III. pod názvem *Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných*. V tomto díle zákoníku v § 153 až § 162 jsou stanoveny trestné činy, nejtypičtějšími příklady jsou: přijetí úplatku, podplácení, nepřímé úplatkářství a další,

kteří s korupcí a úplatky souvisí, záleží vždy na konkrétní oblasti, v nichž se korupce vyskytuje⁴.

Korupce neboli úplatkářství je nejhorší typ podvodu, který se nejdříve neprojeví žádnou změnou ve finančních výkazech, je spojen s různou formou odměn, dávků a dalších benefitů ze strany uchazečů pro úředníky, kteří pracují ve státní správě a mají na starost například výběr dodavatele pro státní zakázky. Korupce se také objevuje v podnikatelské sféře. Různé odměny, pozornosti dostávají také zaměstnanci soukromých podniků, kteří mají v popisu své práce a pravomoc vybírat dodavatele. Touto cestou si chce potencionální dodavatel získat pověřeného zaměstnance na svou stranu a získat tak výhodný obchod. V dalších případech tohoto podvodu jsou například falešné faktury za nedodané zboží a služby, které se nikdy neuskutečnily, přijímá falešný dodavatel peníze z podvržené faktury. Samozřejmě by bez podplacené osoby v podniku nemohl tento podvod uskutečnit, a tak i podplácená osoba, která se na činu podílela, dostane buďto podíl ze získaných peněz nebo nějakou jinou formu odměny. [7]

Uplacení stejně jako korupce nezákonná činnost. Je to proces, kdy společnost nebo stát přiděluje zakázky obchodním partnerům, a to bez vědomí řídících pracovníků. Jde o obchodní partnery, kteří nenabízejí ty nejvýhodnější podmínky, ale naopak, nabízejí často nevýhodné podmínky pro danou zakázku. V posledních letech se stává běžné, že státní zakázky vyhrávají společnosti, které nenabízejí pro stát nejlepší podmínky. Nebo nabízejí podmínky, které se mohou srovnávat s konkurencí, ale předem počítají s výrazným navýšením v průběhu zakázky.

Pobírání úplatku nemusí být jen ze strany dodavatele. Když zaměstnanec, který má v popisu práce výběr vhodného dodavatele, naznačí, některému z dodavatelů, že pokud mu neposkytne nějaký obnos, ať už finanční nebo jiné povahy, zařídí ve své firmě změnu dodavatele, a tím pádem by dosavadní dodavatel přišel o zákazníka. Dodavatel však nechce přijít o obchodního partnera a také nechce přijít o přízeň zaměstnance, úplatek zaměstnanci poskytne. V souvislosti s uvedeným podplácením, se rozvinul i další způsob nepřímého uplacení nejčastěji z důvodu, aby dodavatel nepřišel o svou přízeň u obchodních partnerů. Jde například o pozornosti ve formě malých dávků zaměstnancům například nákupního a jiných

⁴ Co je korupce. *Policie ČR*

oddělení svých klientů a další. Dodavatel chce tímto způsobem nejčastěji docílit toho, že v obdarovaném vyvolá pocit závislosti, v tom smyslu, že by mu to měl obdarovaný nějak oplatit. Nutno podotknout, že drobné vánoční dárky, které si dávají obchodní partneři navzájem, jsou ve společnostech běžné, je to jakýsi projev slušnosti. [7]

2.2.2 Zneužití majetku společnosti

Jedná se o podvody, ve kterých vystupuje jako hlavní iniciátor zaměstnanec společnosti. To znamená, že zaměstnanec nezachází se svěřeným majetkem, tak jak by měl, a navíc získává z toho nějakou odměnu nad rámec smluvené odměny. Majetek v tomto smyslu budeme chápat jako aktiva společnosti. Nejčastěji se vyskytují dva typy podvodů, a to je odcizení a zneužití majetku společnosti. Pod pojmem zneužití majetku společnosti chápeme neoprávněné užívání majetku k jiným než pracovním účelům, a to bez vědomí zaměstnavatele například využívání firemních osobních vozidel k soukromým účelům zaměstnance nebo mobilního telefonu či notebooku k osobnímu použití zaměstnance. U administrativních pracovníků lze uvést zneužití kancelářského vybavení pro svou osobní spotřebu. V některých společnostech jsou tyto podvody tolerovány, protože se jen těžko dokáže určit výše škody na majetku společnosti. Podniky přišly na řešení, a to, že nabízejí možnost používání například firemního mobilního telefonu zaměstnancům zdarma, a to nejčastěji v podobě jakési nepeněžní odměny za práci. Musí však stanovit nějaký řád nebo pravidla pro využívání firemního majetku k osobním účelům, jinak by se mohlo stát, že náklady společnosti by rapidně vzrostly.

V Domově Na zámku p. o. je kritickým majetkem pro zneužívání majetku organizace služební vozidlo. Příspěvková organizace vlastní jeden služební automobil, které využívá k přepravě zaměstnanců na různá školení, k dopravě za zřizovatelem organizace a sponzory, na sociální šetření, k dopravě nákupu drobného kancelářského majetku do organizace a další.

Jak uvádí *Volkánová (2014)* a *Molín (2011)* zpronevěru majetku lze členit do několika skupin.

- **Krádež aktiv**

Krádeží se v podniku rozumí odnesení nebo přivlastnění majetku společnosti, bez vědomí společnosti, a také bez snahy zaměstnance takové jednání zakrýt, například příslušnými zápisy v dané evidenci. Na tuto krádež se obvykle přijde, až když se provádí inventarizace majetku. Existují i složitější případy uvedeného podvodu, a to takové, že zaměstnanec dokonce vystaví doklad o vyřazení majetku z evidence. Takovýto podvod je na odhalení složitější, a proto to závisí na rozdělení jednotlivých pracovních funkcí, kdy jedna osoba by neměla mít pravomoc schvalovat a zároveň účtovat o pohybech majetku společnosti.

Další způsob krádeže majetku může nastat zejména v maloobchodě prostřednictvím tzv. simulovaného prodeje. U tohoto způsobu krádeže je zapotřebí spolupráce třetí osoby. Pachatelé se chovají tak, jako by šlo o běžný prodej, snaží se tuto krádež zastříti běžným chováním, ale přitom dodané zboží není zaplacené.

V příspěvkové organizaci Domov Na zámku, může ke krádeži dojít zejména u administrativních pracovníků, k přivlastnění drobného kancelářského majetku, nebo u pracovníků úklidu, když si присvojují různé čisticí prostředky pro soukromé použití.

Jako prevence proti krádeži aktiv působí inventarizace. Častější inventarizace prováděná například každý měsíc, odhalí různé nesrovnalosti u drobného majetku dříve, než by se na ně přišlo inventarizací prováděnou jednou ročně. U drobného kancelářského majetku nebo u čisticích prostředků, je to obtížnější, neboť čisticí prostředky se spotřebovávají.

V organizaci se to řeší tak, že vedoucí pracovníci přidělí zaměstnancům úklidu nebo administrativním pracovníkům dle normy přesný počet drobného majetku na určité období.

- **„interní převody zásob“ [7] s. 41**

Pokud zaměstnanec nemá přístup do skladu zásob, které by rád získal, vystaví interní objednávku pro požadované množství. Jedná se o falešnou objednávku a to souvisí s falešným schválením. Vždy si musí zaměstnanci skladu ověřit, zda je objednávka, kterou mají za úkol nachystat pravá, jinými slovy není zfalšovaná.

V jiném případě zaměstnanec – pachatel navýší nezbytné množství vydaných zásob, přičemž rozdíl mezi vydaným množstvím a skutečně spotřebovaným množstvím odcizí ke své osobní spotřebě.

V příspěvkové organizaci tento podvod by mohl vzniknout v případě skladu potravin určených ke zpracování v kuchyni. Pracovnice kuchyně, při zadávání objednávky potravin, objedná větší množství surovin, než se skutečně v daný den, pro který je objednávka určena, spotřebuje, a suroviny, které se nespotřebují, použije ke své osobní spotřebě.

Předcházení zajišťuje u tohoto typu podvodu kontrola, zda objednávka je pravá, zda objednávka skutečně odpovídá množství, které si organizace nebo společnost běžné objednává v případě opakovaných dodávek.

- ***Nákupy majetku***

U tohoto způsobu podvodu se využívá jakési oslabení nákupního oddělení nebo systém společnosti. Nejčastěji se pro tento způsob rozhodnou pracovníci skladu, kteří mají odpovědnost za příjemku zboží na sklad. To probíhá tak, že pokud společnost zadá objednávku na pět set kusů zboží, ale pracovník skladu vykáže příjem na sklad pouze čtyři sta padesát kusů, vzniká tak rozdíl mezi příjemkou a objednávkou.

Jinými slovy je to rozdíl mezi vyfakturovaným zbožím a zbožím, které je přijato na sklad. Zaměstnavatel přijde nejen o peníze, za které uhradí fakturu, ale také přijde i o majetek, který musí nahradit.

- ***„fiktivní zásilky“ [7] s. 42***

Touto formou podvodu se pracovníci skladu snaží zakrýt krádež ve skladu, kterou mají v úmyslu spáchat. Provádí se tak, že se vystaví doklad o prodeji zboží s pozdějším datem úhrady a pošlou doklad do účtárny. V účetnictví se tak srovná účetní a skutečný stav zásob. Poté musejí nějak zamaskovat uhrazení pohledávky. Nejčastěji se to provádí tak, že se snaží pohledávku odepsat z různých slev, diskontů apod. Další možnosti jak uplatnit fiktivní zásilky

je že se zásilka označí jako poničená a tím pádem tuto zásilku prodá společnost s velkou slevou a pachatel si zásilku od společnosti odkoupí.

2.2.2.1 Oběh účetních dokladů

S předchozím textem souvisí i oběh účetních dokladů. Za účetní doklady se považují dle § 11 zákona o účetnictví takové záznamy, které obsahují následující náležitosti:

- označení účetního dokladu,
- popisující obsah účetního případu,
- peněžní částku nebo údaj o ceně za měrnou jednotku,
- datum vyhotovení a datum uskutečnění účetní operace,
- podpis osoby, která je odpovědná za účetní případ.

Oběhem účetních dokladů se rozumí pravidla pro provádění účetních operací, určení odpovědností za určitý výkon a určení odpovědnosti schválit tento výkon. Oběh účetních dokladů stanovuje, ve které fázi oběhu, kterými zaměstnanci, v jakém rozsahu a jakým způsobem se účetní doklady zpracovávají a přezkávají. Základní fáze oběhu účetních dokladů se rozumí⁵:

1. vystavení dokladů, jejich třídění a číslování,
2. přezkoušení věcné korektnosti,
3. přezkoušení formální správnosti,
4. zaúčtování,
5. úschova,
6. archivace,
7. skartace.

Účetní doklady se přezkávají vždy před samotným zaúčtováním, a to z hlediska věcné a formální správnosti. Následuje fáze přípravy k zaúčtování, dále samotné zaúčtování, kdy

⁵ CARDOVÁ, Zdenka. Organizace oběhu účetních dokladů - 2. část: Fáze oběhu dokladů, vymezení termínů a odpovědnosti. In: *Účetní kavárna* [online]. [cit. 2016-03-25]. Dostupné z:

<http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d9470v12336-organizace-obehu-ucetnich-dokladu-2-cast/>

jsou operace zaúčtovány zapsáním do deníku a to z hlediska časového, dále do hlavní knihy, z hlediska věcného a v knihách podrozvahových účtů. Doba úschovy a archivace účetních dokladů podle § 31 zákona o účetnictví je u účetní závěrky a výroční zprávy 10 let, doba úschovy účetních dokladů, účetních knih a dalších 5 let od konce účetního období, kterého se týkají.

2.2.3 Podvody s peněžní hotovostí a s penězi na bankovních účtech

„Tento typ interního podvodu je v praxi zdaleka nejčastějším odhaleným případem. Jde v podstatě o získání či zneužití k vlastnímu obohacení majetku společnosti, která je zneužita.“ Jak uvádí Volkánová (2014, s. 27).

Mezi nejčastější způsoby uvedeného podvodu patří krácení tržeb z prodeje. Tento podvod se v současné době nejčastěji vyskytuje ať už v prodejnách či jiných zařízeních. Krácení tržeb z prodeje lze charakterizovat jako peníze za prodej zboží nebo služeb, které jsou kráceny zaměstnancem, to znamená, že zaměstnanec si část tržby „přisvojí“ a tudíž, se o části přisvojené tržby zaměstnancem, společnost vůbec nedoví. Pachatele se jen těžko podaří vypátrat vnitřní kontrolou, protože podnik ani neví, že určitá část tržeb by měla být inkasována, neboť tato operace není ani účetně zachycena.

Dalším častým podvodem spadající do této podkapitoly je falšování plateb. Falšováním plateb se rozumí situace, kdy podvodník ve společnosti chce navodit zdání, že jde o běžnou operaci. Tento typ podvodu se vyskytuje často v maloobchodě při platbě platební kartou. Pokud zákazník uskutečnil nákup zboží prostřednictvím platební karty, při možném vrácení zboží neboli při uplatnění reklamace z různých důvodů, například špatná velikost oblečení, vrácení zboží z důvodu nevhodného dárku a další. Systém umožňuje vrácení peněz bezhotovostním převodem na účet nebo platební kartu. Obsluze pokladny (zaměstnanci) se tak naskytne příležitost, zfalšovat vrácení zboží a převést vrácené peníze na bankovní účet svého společníka, který o podvodu ví a souhlasí s tím na místo toho, aby vrácené peníze se převedly na účet zákazníka, který uplatnil reklamaci. Po spáchání podvodu vznikne na prodejně inventurní rozdíl, při kterém se stav zboží skutečně nenavýšil, ale v evidenci v systému se stav zásob zvýšil. Nejčastěji se pachatelé prozradí tak, že se snaží zničit záznamy o transakci, jak účetní tak i fyzické a předstírají, že je to jen nešťastná nehoda.

Vedení firmy si tak ani nevšimne, že se společnost stala obětí podvodu, protože nejsou k dispozici žádné důkazy, tudíž se nedá ani vypátrat podvodník. [7]

Podvodná fakturace je dalším druhem podkapitoly. Znamená to, že společnost dostává do účetnictví upravené nebo dokonce falešné faktury, tudíž pohledávky, které se musejí uhradit. Na tento druh podvodu je obtížné přijít, protože falešné faktury od skutečných dokladů se dají jen těžko rozeznat, protože veškeré operace, jak účetní tak platební jsou standartní, a tak zaměstnanec, který o těchto fakturách účtuje a provádí příkazy k těmto platbám, jen těžko rozpozná rozdíl. Proto je tato praktika velmi využívána a také proto, že se touto podvodnou cestou dají odvést na účet podvodníka nemalé finanční částky ze společnosti.

Podobným typem jako je podvodná fakturace je situace, kdy se zaměstnanec snaží do společnosti přinést faktury za zboží nebo služby, takovým způsobem, aby nevzbudil pozornost řídicích pracovníků, a tyto dokumenty si nechal společnosti zaplatit, i když podnik toto zboží a služby nikdy skutečně neobdržela. Jinými slovy – společnost zaplatí za zaměstnance jeho potřebné statky a služby, které si zaměstnanec objednal na úkor společnosti, ale společnost o tom nemá žádné informace. Podobným a nejjednodušším způsobem je vmísit do podniku fakturu od firmy, která ve skutečnosti neexistuje.

Společnost se proti takovým to podvodům snaží bránit prostřednictvím autorizace. Autorizace je proces získání souhlasu pro provedení nějaké operace, v tomto případě, to je získávání souhlasu pro provedení úhrady plateb. Pokud vnitřní kontrolní systém společnosti je správně nastaven, tak souhlas pro provedení různých plateb musí dát minimálně dva pracovníci.

Jako další prevencí jak se bránit proti výše uvedeným podvodům je rozdělení pravomocí mezi několik zaměstnanců, a to tak, aby podvod neměla možnost zrealizovat pouze jedna osoba. Pokud se však domluví několik jedinců, kterým byly svěřeny různé pravomoce, vznikne pro společnost situace, proti které se nelze bránit [7].

2.2.4 Zpronevěra majetku společnosti zaměstnanci

Dalším typem podvodu ve společnosti jsou tzv. falešní zaměstnanci. Znamená to, že do podniku jsou uvedeny zfalšované dokumenty o zaměstnanci, na základě kterých, obdrží pravidelný příjem. Společnost vyplácí falešnému zaměstnanci mzdu. To znamená, že pachatel spadá do okruhu zaměstnanců, kteří mají pravomoc přidávat do databáze zaměstnanců čerstvě přijaté zaměstnance, nebo dokonce měnit údaje o současných zaměstnancích. Jiný pojem pro falešného zaměstnance je „ghost employee“ jak uvádí *Volkánová (2014, s. 33)*. Překlad uvedeného termínu je zaměstnanec – duch, líčí tedy dojem, že v podniku je neexistující zaměstnanec. Do praxe se to dá převést tak, že si představíme zaměstnance, který má přístup k databázi zaměstnanců a dotyčný zaměstnanec přidá do databáze například svého příbuzného, nebo spolupachatele. Pro pachatele je jednodušší přidat existující osobu, neboť společnost vyžaduje po novém zaměstnanci vyplnění vstupního dotazníku, ve kterém se vyplňují identifikační údaje, údaje o dosaženém vzdělání, příkládá se výpis z rejstříků trestů nebo číslo bankovního konta a další. U neexistujícího nového zaměstnance, by to měl pachatel značně náročnější. Proto u existující osoby může tyto společnosti požadované doklady snadno doložit. Samotný návod jak uvádí *Volkánová (2014, s. 34)* zahrnuje tyto kroky:

1. *„nový zaměstnanec je zařazen do evidence zaměstnanců a výplatní listiny včetně údajů o mzdovém výměru, resp. odcházející zaměstnanec není z evidence zaměstnanců vyřazen.*
2. *musejí být doloženy údaje o docházce a odpracovaném čase.*
3. *fiktivnímu zaměstnanci musí být vyplacena mzda.*
4. *pachatel musí tyto prostředky získat k vlastnímu prospěchu.“*

Další způsob, který souvisí s falešnými zaměstnanci je de facto skutečnost, že skutečně zaměstnaná osoba, pobírá vyšší odměnu za odvedenou práci, než která byla v pracovní smlouvě při uzavření hlavního pracovního poměru sjednána. Vyšší odměnu za práci může způsobit i to, že doba uvedená na výplatním lístku reálně neodpovídá odpracované době za dané období. Zejména zaměstnancům, kteří pracují na základě časové mzdy či úkolové mzdy se tak nabízí několik možností jak získat vyšší odměnu za práci. Prvním způsobem je možnost, zfalšování počtu skutečně odpracovaných hodin nebo zvýšení odměny za odpracovanou hodinu. U zaměstnanců s úkolovou mzdou jsou možnosti následovné. Buď

zkreslit množství skutečně vyrobených výrobků nebo úkonů nebo zvýšení odměny za jeden vyrobený výrobek či pracovní úkon. U zaměstnanců s pevným (fixním) platem je pouze jediná možnost, a to navýšení odměny za práci. Další kategorií tvoří zaměstnanci, kteří mají odměnu za práci závislou na provizi např. rozsah prodeje v daném měsíci. Jinými slovy mají variabilní složku mzdy. Tito zaměstnanci se mohou opět zaměřit na výše zmíněné metody zvýšení odměny za práci. Dále se můžou zaměřit na procento z objemu prodeje, ze kterého se jejich složka mzdy vypočítává, to znamená, že mohou toto procento navýšit.

Poslední kategorií zaměstnanců jsou zaměstnanci, kteří mají fixní měsíční příjem. Pokud chtějí tito pracovníci si navýšit mzdu, nezbývá jim nic jiného než to, že si ji sami nebo za pomoci spolupachatele upraví v osobní agendě, jinak řečeno databázi zaměstnanců v dané společnosti.[7]

Jiný způsob zpronevěry majetku ze strany zaměstnanců je proplácení soukromých výdajů ze zdrojů společnosti. Jako nejčastější spáchaný podvod můžeme uvést například obědy s rodinou, víkendové pobyty v rekreačních zařízeních ať už v tuzemsku nebo v zahraničí a další. Tyto vykázané jako služební údaje jsou plně hrazené společností. Zaměstnanci, kteří si takto nechávají vyplácet své soukromé výdaje společností, nepovažují tyto výdaje za podvod, ale spíše za jakousi pozornost od zaměstnavatele a tím pádem se nesnaží ani tyto výdaje nijak skrývat nebo dokonce maskovat. V podstatě můžeme rozčlenit tyto podvodné výdaje do následujících skupin, jak uvádí *Volkánová (2014, s. 38)*:

- „zkreslený účel výdaje“

V každé společnosti by mělo být uvedeno ve vnitropodnikových směrniciích, jaké výdaje lze uznat za služební. Nejčastěji to bývají výdaje na úhradu cestovních výdajů, ubytování a stravování. Tento podvod může odhalit administrativní pracovník, nejčastěji účetní, který tento cestovní doklad zpracovává. Může si například všimnout, že účetní doklad (faktura) za hotelové ubytování je pro více než jednu osobu, přestože zaměstnanec byl na údajné služební cestě sám, služební cesta se shoduje s termínem jeho dovolené a podobně.

- *„nadhodnocené výdaje“*

Zfalšování služebních výdajů mohou jít někteří zaměstnanci jinou cestou. Jinou cestou se rozumí uměle navýšit jejich skutečnou hodnotu. Nejčastější způsob, jak navýšit jejich skutečnou hodnotu je prosté padělání dokladu, dále je skutečnost, že pracovník si koupí letenku v předstihu, tím pádem je letenka levnější, a těsně před odletem na služební cestu si koupí další letenku, tentokrát už dražší, a tu si nechá od zaměstnavatele proplatit. Na to potom dražší letenku stornuje a pro let použije levnější letenku.

- *„fiktivní výdaje“*

Fiktivní výdaje také souvisí se soukromými výdaji. Rozumí se skutečnost, že zaměstnanec se snaží u zaměstnavatele proplatit soukromé výdaje jako služební nebo proplatit výdaje, které se ve skutečnosti neuskutečnily.

- *„několikanásobné proplácení výdajů“*

Tento druh podvodu se vyskytuje ve společnostech v dnešní době méně, než v minulosti. Pokud podnik nevyžaduje po svých zaměstnancích originál dokladu, je snadné pro pachatele využít jeden doklad několikrát. Skutečný výdaj je tak zaměstnanci proplacen několikrát.

Z výše uvedeného textu této subkapitoly vyplývá, že se jedná o závažné podvody, zpravidla se jedná o podvody bez přímého vstupu hotovosti nebo šeků.[7]

2.2.5 Krádež duševního vlastnictví společnosti

Duševní vlastnictví podniku se v poslední době stává důležitým prvkem pro společnost. Duševním vlastnictvím firmy neboli duševní kapitál je dalším typem majetkových aktiv, a to nehmotná aktiva. Nehmotná aktiva představují faktory, které jsou začleněny do organizační struktury podniku, a to ve formě strukturálního kapitálu, do lidského kapitálu, například do zaměstnanců a do tržního kapitálu zejména do vztahů s dodavateli, odběrateli, partnery a zákazníky. Jinými slovy se duševním vlastnictvím rozumí značky, know-how a další patentové technologie.

Patentem se rozumí dokument, který původci vynálezu přiznává právo bránit ostatním ve využívání vynálezu uvedeného v patentu, jinými slovy chrání nové technologie. Získání patentu je velmi nákladné, protože žadatel o patent musí splnit několik podmínek. Ochrané známky jsou dalším druhem duševního vlastnictví. Jde o označení, které používá firma k označení svých výrobků a služeb, a smyslem je odlišit tyto výrobky a služby od konkurence. Nejčastěji se používají označení formou grafického vyjádření. Další kategorie známek, jsou známky, které se mohou získat za účelem označení členství v konkrétním sdružení nebo k označení výrobků, které splňují určité mezinárodní standardy. Dále může být považováno za duševní vlastnictví i průmyslový vzor, což se rozumí vzhled celého výrobku nebo jeho části. Mohou je tvořit různé prvky, například vzorky, linie nebo tvar a struktura výrobků jako trojrozměrné prvky. „*Autorské právo se vztahuje na originální literární, hudební či umělecká díla. Patří mezi ně počítačový software, výkresy, mapy, grafy či plány fotografie a filmy, architektonická díla, sochy, zvukové záznamy, televizní a rozhlasové vysílání atd.*“⁶ Další typy duševního vlastnictví jsou následující. Know-how je anglický výraz pro získané praktické znalosti potřebné pro určitou činnost. Obchodních informací se týkají důvěrné informace, jsou to takové informace, které společnost nechce sdílet s vnějším okolím podniku (s konkurencí, se zákazníky, apod.). Nejčastěji známým duševním vlastnictvím je obchodní tajemství. Do obchodního tajemství se zahrnuje tajné informace, které by měly zůstat v podniku.

Duševní vlastnictví je tak považováno za jedinečné, a proto je jejich ochrana pro podnik velmi důležitá a patří mezi významné obchodní vztahy po celém světě.

Z právního hlediska vnitrostátní a mezinárodní právní předpisy považují právo duševního vlastnictví za prostředek ochrany nehmotných aktiv podniku.

V současné době, v době internetových připojení, přináší internet řadu zjednodušení. Od zrychlení komunikace mezi podniky nebo subjekty státní správy, globalizace trhu, digitalizace obchodních styků až po zefektivnění některých operací. Na druhou stranu přináší internet mnoho rizik, a to zejména v podobě ohrožování důvěrných informací společnosti, v situaci, kdy se externí subjekt snaží prolomit nebo prolomí zabezpečení podnikových dat. Společnosti si začaly v poslední době uvědomovat, že ochrana duševního vlastnictví je velmi

⁶ *DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ Příručka osvědčených postupů: 10 PRAKTICKÝCH DOPORUČENÍ PRO LEPŠÍ INTEGRACI DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ DO OBCHODNÍ ČINNOSTI*, 2010

důležitá, a tak na její ochranu začaly vynakládat nemalé finanční prostředky. Ochrana duševního vlastnictví podniku, tak je strategickým prvkem každé společnosti, protože tím, jak se zvyšuje ochrana před krádeží nebo paděláním, tím se zvyšuje ochrana hodnoty vlastní známky. Společnosti, které vlastní velmi známé a hodnotové značky musí také nejvíce bojovat proti zneužívání svého duševního vlastnictví. Boj proti zneužití je náročný, zejména proto, že informace mohou existovat v různých formách, a tak je potřeba věnovat zvláštní pozornost podniku.

Ke krádeži neboli zneužití duševních informací společnosti dochází nejčastěji za účelem osobního prospěchu. Jak uvádí *Volkánová (2014)* pro pachatele jsou nejzajímavější informace a tudíž i velké riziko odcizení těchto informací týkající se zejména výzkumu a vývoje, marketingu, výrobní údaje. O výrobní údaje mají nejčastěji zájem konkurenti, o složení výrobků, výše výrobních nákladů podniku apod. Marketingové informace zajímá především konkurenty v daném odvětví, zejména marketingová strategie, cílová skupina a způsoby chystaných, ještě neuvedených po povědomí veřejnosti, reklam a reklamních akcí.

Ztrátu informací ve společnosti se dá podle *Volkánová (2014)* rozdělit do několika základních skupin, které ne vždy obsahují legální způsob získávání těchto informací:

- „*nechtěné uveřejnění citlivých informací;*
- *slabé zabezpečení informačních zdrojů;*
- *podplacení zaměstnanci;*
- *podvodné techniky;*
- *sledování;*
- *počítačové proniknutí do firemní databáze.*“

2.2.6 Záměrné zkreslení finančního postavení společnosti

Tento pojem asociace AFCE⁷ definovala jako „*podvodné vykazování lze označit jakékoli úmyslné zkreslení finančního a ekonomického postavení společnosti za pomoci záměrně chybných či nezachycených údajů ve finančních výkazech nebo jejich přílohách, konané za účelem oklamání uživatele těchto výkazů.*“

⁷ Asociace autorizovaných vyšetřovatelů podvodů - The Association of Certified Fraud Examiners

Nejvíce zastoupený a nejzávažnější účetní podvod je manipulace s finančními výkazy. Z tohoto podvodu následně vyplývá další druhy podvodů, ať už je to korupce, zneužití majetku či falšování dokumentů. Důvody pracovníků nebo celé společnosti, jenž se uchýlili k provádění tohoto podvodu, mohou být různé. Například zakrytí snížené platební schopnosti společnosti, nebo se společnost snaží zamaskovat ekonomické problémy a snaží se zlepšit pověst společnosti, aby přilákala potencionální investory, nebo banky pro poskytnutí například dlouhodobého bankovního úvěru.

Například *Volkánová (2014)* tvrdí, že je jedním z nejčastějších motivů dosažení plánových hodnot jednotlivých ukazatelů, podle kterých je management hodnocen. To znamená, že mohou být zkresleny informace o tržbách, jejich podílu na zisku. Nebo nedocílení předem stanovené hodnoty krátkodobých ukazatelů, kteří jsou méně ovlivnitelní.

V praxi se nejčastěji setkáváme v souvislosti se záměrnou manipulací s finančními výkazy například se špatným vykazování příjmů nebo výdajů, maskování zpronevěry aktiv a v neposlední řadě také se setkáváme se záměrnou nesprávnou hodnotou aktiv. Jinými slovy hodnoty aktiv, obratu a vytvořeného zisku jsou společností nadhodnocovány, nebo opačný případ je ten, že hodnoty závazků a nákladů jsou záměrně podhodnocovány.

Společnost využívá záměrného manipulování v souvislosti s tím, že pokud jeden rok vykáže nadprůměrné hodnoty, to samozřejmě přiláká investory, ale přitom ví, že takových hodnot nemusí dosáhnout v následujícím roce a to by byla negativní zpráva pro investory. Proto společnost v běžném roce záměrně podhodnotí hodnoty. Srovnáním odchylky mezi běžným rokem a rokem následujícím, je to, že odchylka nebude tak výrazná. Jak uvádí *Volkánová (2014)* vykazování horších výsledků než skutečných se děje i u projektů, které určitou částí financuje stát. Pokud budou státní dotace a různé podpory minimální, pak to znamená, že projekt by byl schopný samofinancování. Zda bude projekt schopný samofinancování, se zjistí, dle výkazů.

Ať už nadhodnocené výnosy nebo podhodnocené náklady vedou v podniku ke stejnému efektu. Jak uvádí *Volkánová (2014)* obě výše uvedené metody vedou ke zvýšení vlastního kapitálu společnosti i ke zvýšení celkové hodnoty společnosti.

Zpravidla se používá několik metod ke zkreslení nákladů nebo výnosů, jak uvádí Volkánová (2014, s. 47) se metody dají rozdělit do několika skupin, a to:

- „fiktivní tržby;
- časové rozlišení;
- nesprávné ocenění aktiv;
- nepřiznané závazky a náklady;
- chybné přílohy.“

Fiktivními tržbami se rozumí manipulace výnosů, respektive zvyšování výnosů za prodej výrobků, zboží, služeb, ke kterému ve skutečnosti nedošlo. To znamená, že pracovník vytvořil další prodejní faktury nebo uměle navýšil prodané množství na fakturách skutečných odběratelů.

U časového rozlišení se zejména zkresluje to, že firmy na konci účetního období vyfakturují dodávky, které mají skutečnosti proběhnout v následujícím období. Manipulace časového rozlišení probíhá nejčastěji u společností, které potřebují navýšit svůj obrát v běžném období. Tato možnost se naskýtá zejména u dlouhodobých vztahů a zakázek.

Jiným způsobem jak navýšit vlastní kapitál a zvýšit obrát podniku, je neúčtování o některých nákladech a závazcích – nepřiznané závazky a náklady. Způsobují snížení základu daně a daňové povinnosti. Mezi běžně nepřiznané závazky patří rezervy na záruční opravy a dohady na bonusy pro zaměstnance. [7]

V přílohách k finančním výkazům se běžně zahrnují bližší informace k jednotlivým výkazům, ohodnotit své podrozvahové závazky, ty nabývají v některých případech vysokých hodnot, a pokud je společnost nezveřejní, můžou být pro uživatele výkazů zůstat skryty.

Nesprávné ocenění aktiv v příspěvkové organizaci Domov Na zámku se může projevit například v tom, že opomenou zahrnout do ocenění majetku výdaje na pořízení projektové dokumentace při rekonstrukci budovy. Jiný příklad může nastat při opomenutí zahrnout správní a jiné poplatky, které souvisí s pořízením dlouhodobého majetku. Nejčastěji se mezi

poplatky zahrnují licenční poplatky, poplatky za stavební povolení při rekonstrukci budovy a další.

2.2.7 Praní špinavých peněz

Praní špinavých peněz se obecně označuje takový podvod, u kterého je zakrytá existence nebo vlastnictví majetku získaného z nelegální činnosti. Odborně se tento pojem označuje v české legislativě jako legalizace výnosů z trestné činnosti a zabývá se jím zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu⁸. Pojem špinavé peníze jsou nejčastěji označovány finanční prostředky, které pochází z nelegální činnosti. Praní špinavých peněz představuje proces, během kterého je zakryt původ finančních prostředků, aby se zdálo, že jde o klasický legální příjem. Nakládání s takto pořízeným majetkem nebo finančními prostředky je často náročné a obtížné. Znamená to, že pachatel musí učinit prostřednictvím určitého způsobu, jak peníze dostat do běžného oběhu a zároveň aby byly považovány za legální prostředky pachatele.

Nejčastější způsob je nejdříve uložit peníze na bankovní účet, ovšem banky si všímají podezřelých transakcí a upozorní na ně úřady. Aby se zabránilo takovým hotovostním operacím, byly zavedeny pravidla, jejichž účelem je regulovat operace s hotovostí. Znamená to, že pokud je uzavřena transakce ve výši 350.000 Kč a ve vyšších částkách, podle § 4 novely zákona o omezení plateb⁹, nelze tuto transakci zaplatit v hotovosti, transakce se musí uskutečnit pouze bezhotovostním převodem. Za jeho porušení hrozí fyzickým osobám pokuta až několik stovek tisíc korun a právnickým osobám až několik milionů korun českých. Proto pachatelé často peníze rozdělí a uloží na více účtů u více bank a dokonce i u bank v zahraničí, tímto sníží riziko, že banky na tuto transakci přijdou a nenahlásí je příslušným úřadům. Tato první etapa je nazývána anglickým výrazem *placement* tedy namáčení. Druhá etapa spočívá v samotném zastřešení jejich původu. Dochází k řadě převodů mezi různými bankami v různých částech světa v různých finančních podobách. Může se jednat o směnu na cenné papíry, či směnu měny, nákup a následný prodej zboží a podobně.

⁸ zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu ve znění pozdějších předpisů.

⁹ Novela zákona č. 254/2004 Sb. o omezení plateb v hotovosti ve znění 261/2014 Sb.

Praní špinavých peněz se účastní nejčastěji společnosti vyhýbající se daním nebo vlády financující nelegální operace a mnoho dalších institucí. Tyto podezřelé transakce mají povinnost hlásit finanční instituce Finančnímu analytickému útvaru u Ministerstva financí České republiky. Mezi finanční instituce, které mají povinnost hlásit podezřelé transakce, patří například banky, investiční fondy, leasingové společnosti, realitní kanceláře, kasina, směnárny, auditoři a další. Druhá etapa se nazývá anglickým výrazem *layering* – český překlad mydlení. Třetí etapa je převod peněz zpět k původnímu vlastníkovi. Tyto finanční prostředky se tváří jako legálně získané zdroje z ekonomických transakcí. [31]

Na boji proti tomuto podvodu se podílí státní i nestátní instituce. Pod pojmem státní instituce se rozumí Finanční analytický útvar Ministerstva financí ČR a útvar zřízený Ministerstvem vnitra ČR Útvar odhalování korupce a finanční kriminality služby kriminální policie a vyšetřování. Útvar zřízený Ministerstvem vnitra ČR se zabývá vyšetřováním kráčení daní, úvěrových podvodů, přijetí úplatku, zneužití pravomocí, padělání peněz, podplácení, dotační podvody a jiné. Finančně analytický útvar se skládá ze čtyř oddělení, a to z oddělení Mezinárodní a právní, analytické, kontrolní a oddělení sběru a zpracování dat. Nadnárodní organizace, která se zabývá bojem proti praní špinavých peněz je FATF¹⁰.

2.2.8 Pojišťovací podvody

Pojišťovacím podvodem se rozumí zpronevěra přijatého pojistného zástupcem pojišťovny. Pojištěný je potom označován za dlužníka pojistného, a v případě jakéhokoliv zdravotního úrazu nebo škody na majetku mu pojistné plnění nebude vyplaceno.

Další možností jak získat podvodně peníze od pojišťovny jsou pojistné podvody. Pojistného podvodu se dopouští osoba za účelem získání výhody nebo obohacení se na úkor pojišťovny. Pojistný podvod je posuzován jako trestný čin. Pojistným podvodem se rozumí situace, kdy je škoda pouze předstírána, ve skutečnosti se nestala, a i přesto je *poškozenému* vyplácena náhrada škody. To znamená, že likvidátor pojišťovny určitou škodu schválí a jejíž výše pojišťovna neprovádí další šetření a náhradu za škodu rovnou vyplácí. Další způsob zapojení likvidátora pojišťovny je u krádeží a škod na majetku, zejména pojištěných

¹⁰ Financial Action Task Force on Money Laundering

automobilů, které se však ve skutečnosti nestaly. Pojišťovně stačí jako důkaz pořízená fotografie a popis účastníků nehody. [36]

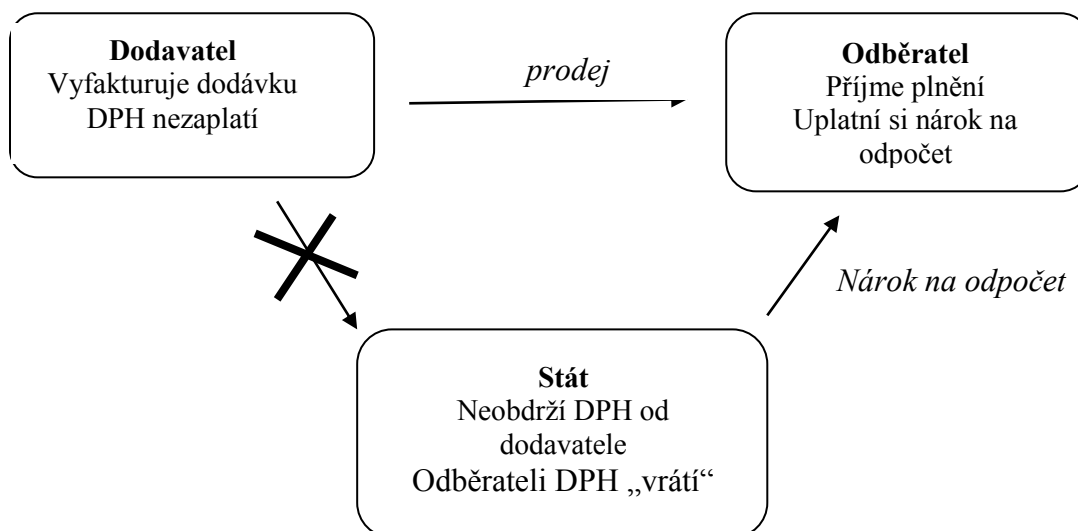
V poslední době však věnují pojišťovny pojistným podvodům velkou pozornost, vytváří vyšetřovací skupiny, případně i například oddělení vnitřního auditu, využívají moderní technologie, například při telefonickém hovoru jsou používány detektory lži. Jako prevence, aby se zabránilo vzniku pojistného podvodu, je důležité, aby pojišťovny přijaly preventivní opatření. [39]

2.2.9 Daňové úniky

Obecně lze říci, že daňový podvod je jakékoliv vědomé jednání, kterým se obecně fyzická osoba nebo právnická osoba s určitou daňovou povinností, vyhýbá této povinnosti, která ji byla vyměřena dle platné legislativy. Jinými slovy jde o neodvedení daně. Nejčastější daňové úniky jsou například odvody s DPH, podvody se spotřební daní nebo daň z příjmu. [28]

Daňové úniky při odvodu daně z přidané hodnoty neboli karuselové podvody. Tímto podvodem se rozumí skutečnost, že tuto daň musí zaplatit kupující dodavateli při nákupu dodávky zboží, která podléhá určité sazbě daně. Karuselovými podvody jsou označovány jako dodávky zboží, v němž dochází v určitém okamžiku ke krácení daně, to znamená, že daň není přiznána a tím pádem ani zaplacená a příslušný plátce, který má daň zaplatit není k nalezení. Daňové úniky u DPH usnadňují například více sazeb DPH, tomu se rozumí špatné či záměrné zařazení do nižší sazby, nebo výše sazeb DPH, znamená, že příliš vysoké sazby mohou vést k daňovým únikům. Obrana proti daňovým únikům u DPH v legislativní oblasti je zákon o dani z přidané hodnoty¹¹, v oblasti výkonu je zejména analytická podpora, zejména zajišťování prostředků na dosud nesplatnou nebo nestanovenou daň. Proces daňového úniku u DPH je znázorněn v obrázku 2.2.

¹¹ zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty ve znění pozdějších předpisů.

Obr. 2. 2 Princip daňových úniků u DPH

Zdroj: [32] s. 18

Daňové úniky z daně z přidané hodnoty patří mezi největší odhalené podvody Finančními úřady v České republice.

Daňové podvody se spotřební daní se rozumí daňové úniky v oblasti minerálních olejů, rozumí se tím, přimíchávání biosložek do minerálních olejů, zneužití vybraných minerálních olejů, které mají specifické využití a tím pádem nemají daňovou povinnost. Dále jsou daňové úniky v oblasti tabákových výrobků, nejčastěji kontroly v těchto únicích odhalí ilegální továrny na padělky cigaret a tabákových výrobků v území České republiky. Dále se rozumí ilegální přeprava tabákových výrobků přes Českou republiku. Úniky v oblasti lihu, se nejčastěji projevují jako výroba lihu nebo destilátů, dovoz rafinovaného lihu ze členských zemí nebo ze zemí mimo Evropskou unii. Dále typickou oblastí v daňových podvodech u spotřebních daní je zneužití topných olejů, zneužití látek, které nejsou předmětem zákona o spotřebních daních¹², zneužití statutu oprávněného příjemce. Typickou oblastí jsou i úniky s pohonnými hmotami. Daňové úniky mají negativní, zejména tržní dopady – vytváření šedého trhu, pokles marže ve velkoobchodu i maloobchodu, nárůst rizika. Opatření proti uvedeným podvodům a dalším, které nejsou zde uvedeny, ale spadají pod tuto podkapitolu, mohou být zejména spolupráce velkých společností s Policií ČR, Celní správou a Daňovou

¹² Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních ve znění pozdějších předpisů.

správou. V oblasti legislativy je jako opatření zavedena povinná registrace subjektů obchodujících s pohonnými hmotami. [21]

Daňové podvody v oblasti daní z příjmů se rozumí zejména nelegální práce jinak zvaná práce na černo. Nelegální práce je označována jako práce fyzické osoby pro podnik neboli právnickou osobu nebo fyzickou osou a přitom se nejedná o pracovněprávní vztah. Obecně je definována nelegální práce v § 5, písmenu e) v zákoně o zaměstnanosti¹³. Výhody nelegální práce spočívají zejména v peněžních výhodách plynoucí jak zaměstnanci, tak zaměstnavateli. Zaměstnanci má výhody v tom, že za vykonanou nelegální práci získá příjem, který je oproštěn od daňových odvodů a odvodů na pojištění. Zaměstnavateli zase spočívá výhoda v tom, že minimalizuje náklady na pracovní sílu, nemusí za něj platit pojistné a odvádět daň. Zaměstnanci, kteří nejčastěji pracují na černo, jsou především cizinci, kteří přišli do České republiky s vidinou lepší životní úrovně a lepší práce. Mezi nejčastější přistěhovalce a nelegální zaměstnance se řadí Ukrajinci, Slováci, Poláci. Dalšími nejčastějšími adepty na nelegální práci jsou osoby, které jsou registrované na Úřadu práce, a touto cestou si chtějí přivydělat. Podniky většinou zaměstnávají cizince nebo nezaměstnané osoby, s tou podmínkou, že budou dostávat mzdu například každý týden a to přímo v hotovosti na ruku. S tímto je také spojeno to, že zaměstnavatel neuzavírá s takovými zaměstnanci pracovní poměr, nebo jiný pracovněprávní vztah, zejména se jedná o dohodu o provedení práce nebo o dohodu o pracovní činnosti. Co se týče postihů, tak právnické osobě (firmě) nebo podnikající fyzické osobě čili osobě samostatně výdělečně činné, která umožní nebo umožňuje výkon nelegální práce, to znamená, že zaměstnává někoho nelegálně, bez pracovní smlouvy nebo jiné pracovněprávní smlouvy, nebo když podnik zaměstná cizince bez povolení k pobytu nebo bez povolení k zaměstnání, tak se podniku při zjištění o těchto výkonech uloží pokuta podle § 139 a §140 zákona o zaměstnanosti ve výši až 10.000.000 Kč, minimálně však 50.000 Kč. Postih samozřejmě čeká i osobu, která nelegální práci vykonávala, podle zmíněného paragrafu zákona o zaměstnanosti může dostat pokutu až do výše 100.000 Kč. Orgán státní správy, který se zabývá prací na černo, je Státní úřad inspekce práce, zřízen Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR. Tento státní orgán se zabývá zejména kontrolou dodržování povinností plynoucích z pracovněprávních předpisů, předpisů o bezpečnosti práce a o ochraně zdraví při práci. Hlavním cílem je prevence, tedy snaha o předcházení pracovním úrazům, nemocem z povolání a havárií zařízení. [37]

¹³ zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti ve znění pozdějších předpisů.

2.2.9.1 Nelegální práce v praxi

Zaměstnavatel sjedná se zaměstnancem standardní pracovní smlouvu, je povinen mu vyplácet mzdu a odvádět pojistné na sociální a zdravotní pojištění. Například měsíční hrubá mzda zaměstnance činí 18.000 Kč, pojistné na sociální zabezpečení, které hradí zaměstnavatel, se vypočte jako 25% z hrubé měsíční mzdy zaměstnance, v našem případě to činí 4.500 Kč. Pojistné na zdravotní pojištění, které platí zaměstnavatel, se vypočte jako 9% z hrubé měsíční mzdy zaměstnance, v našem případě to je 1.620 Kč. To znamená, že měsíčně zaměstnavatele stojí zaměstnanec celkem 24.120 Kč. Pro výpočet čisté mzdy musíme ještě dodat, že zaměstnanec podepsal daňové prohlášení, tudíž uplatňuje slevu na poplatníka. Výpočet čisté měsíční mzdy je uveden následující tabulce 2.1:

Tab. 2.1. Výpočet čisté mzdy (v Kč)

Hrubá mzda	18.000
Sociální pojištění – zaměstnavatel (25%)	4.500
Zdravotní pojištění – zaměstnavatel (9%)	1.620
Superhrubá mzda	24.120
Zaokrouhlení (na celé sta nahoru)	24.200
Daň (15%)	3.360
Sleva na poplatníka	2.070
Daň po slevách	1.560
Sociální pojištění – zaměstnanec (6,5%)	1.170
Zdravotní pojištění – zaměstnanec (4,5%)	810
Čistá mzda	14.460

Zdroj: vlastní zpracování a úpravy

Při práci na černo, zaměstnavatel neuzavírá se zaměstnancem žádnou pracovní smlouvu. Znamená to, že za něj nemusí zaměstnavatel platit pojistné na sociální zabezpečení a na zdravotní pojištění. Dále zaměstnavatel nemusí platit náhradu mzdy za nemoc, dovolenou a další. Znamená to, že zaměstnanec, který pracuje na černo, dostane mzdu na ruku, v našem případě celých **18.000 Kč** a zaměstnavatel žádné odvody za něj nehradí, to znamená, že zaměstnavatel ušetří za něj celkem 6.120 Kč.

Výhodnější je práce na černo nejen pro zaměstnavatele ale i pro zaměstnance. Při uzavření pracovní smlouvy bude zaměstnanci vyplacena mzda ve výši 14.460 Kč, při nelegální práci bude zaměstnanci vyplacena mzda 18.000 Kč. Velkým nebezpečím, pokud se zjistí, že nějaká firma zaměstnává nelegální pracovníky, jsou pokuty, které vedou až do 10.000.000 Kč, což může ohrozit existenci firmy, jak již bylo uvedeno v předešlém textu.

2.2.10 Internetové podvody

Výpočetní technika v současné době patří neodmyslitelně do každého podniku. Výpočetní technika a počítačové technologie patří ke každodennímu chodu společnosti. Zavedení počítačové a IT technologie je přínosem a zefektivnění služeb v podniku, ale zároveň s sebou přináší riziko v podobě možného spáchání podvodu na podnik. Nejčastějšími podvody jsou, jak uvádí *Volkánová, (2014)* fyzické krádeže počítačů, získávání tajných informací, získávání informací o zaměstnancích z podnikové databáze. Za podvody se také dají považovat útoky hackerů na počítače, které jsou připojené k internetu, různé viry, které se do podnikové (intranetové) počítačové sítě dostávají nejčastěji v podobě souborů posílaných do elektronické pošty. Na internetových sítích se vyskytují také internetové podvodné webové stránky, které nabízejí prodej zboží či služeb s očividným úmyslem okrást kupující.

Každý podnik by tam měl mít dostatečně zabezpečený počítačový systém a neměl by ani opomenout na zálohu dat, pro případ ztráty těchto dat. Společnosti se snaží bránit kybernetickým útokům zejména prostřednictvím antivirových programů, firewallů a samozřejmě i pomocí firemních hesel a dalších prvků zvyšující ochranu počítačové sítě. I přes všechny tyto uvedené a další prvky, není ochrana sítě dokonalá, i přes to se některé virové soubory s cílem smazat nebo ukrást firemní data se dokáží dostat do podnikové sítě. Ochranné prvky by měly alespoň toto riziko napadnutí firemní sítě snížit.

2.2.11 Podvody při uzavírání smluv

Při uzavírání kupních či jiných druhů smluv je důležité, aby si kupující, který chce smlouvu podepsat, řádně přečetl podmínky kupní smlouvy. Je také důležité, aby v případě nerozumění podmínek, kupující je konzultoval se svým právním zástupcem, zejména pokud se jedná o uzavření důležitého obchodu nebo obchodu, který se pohybuje v řádech milionů korun. Podvodníci využívají situací podepsání smlouvy, kdy využívají neznalost termínů

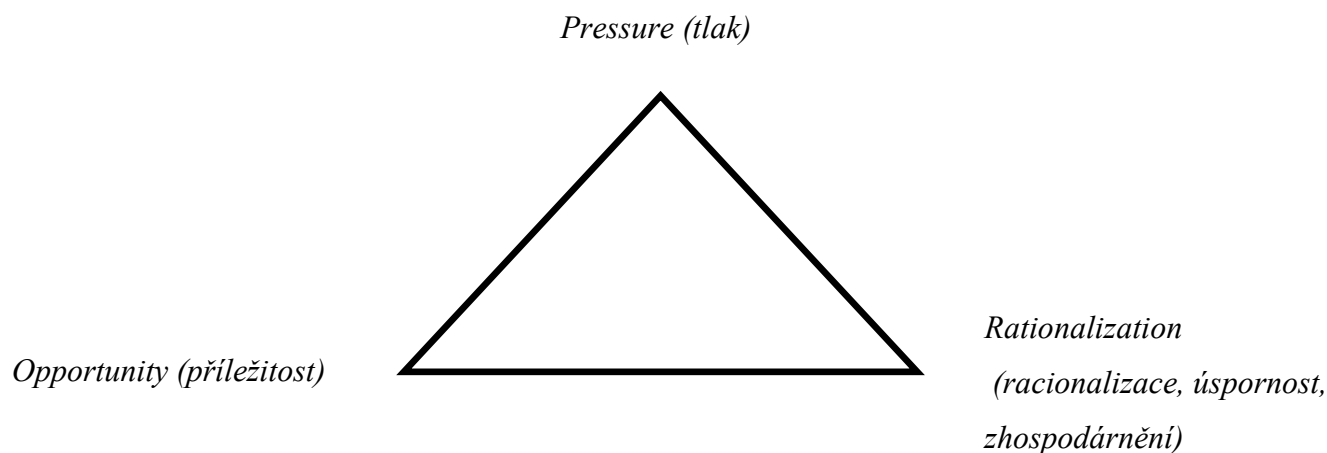
uvedených v podmínkách smlouvy a také nepřítomnost advokáta. Následky pokud kupující uzavře smlouvu, jejíž podmínkám neporozuměl, jsou velké a v důsledku může dotyčný přijít až o miliony korun.

Jak uvádí *Volkánová (2014)* hledání podvodů v této oblasti vyžaduje, aby vyšetřovatel měl především odborné znalosti z oblasti legislativy. Při vyšetřování se vyšetřovatel zaměřuje na to, zda je dokumentace, která je součástí smlouvy, je kompletní, zda nechybí důležité náležitosti, zda skutečně předmět smlouvy odpovídá skutečnosti, jestli se nejedná o nějakou fikci. Dále vyšetřovatel ověřuje cenové podmínky, zda jsou pevně nastaveny, jestli by v budoucnu nemohl přidat dodavatel doplatky. S cenovými podmínkami vyšetřovatel také ověřuje, zda jsou správně nastaveny, srovnává je s podmínkami na trhu, jestli nejsou příliš nadhodnoceny. Další povinnosti vyšetřovatele je ověřit, zda jsou podmínky v praxi dodržovány, zda předmět kupní smlouvy odpovídá skutečnosti. [40]

2.3 Motivy podvodů

Účetní podvody jsou nejčastěji páčány za účelem obohacení určité osoby, která podvod spáchala. Nejčastější předpoklady motivů, které vedou ke spáchání podvodů, vymezil ve své knize¹⁴ známý autor Dr. Donald Ray Cressey, který se zabývá výzkumem podvodů. Výzkum zaměřil na osoby, které neměly s trestnou činností v minulosti nic společného, ale i přes to spáchaly účetní podvod. Závěrem tohoto výzkumu je trojúhelník (Fraud Triangle), který dává do souvislosti nejčastější předpoklady a různou míru motivu, které se podílely na jednotlivých motivech podvodu. Trojúhelník je znázorněn v grafu 2. 1.

¹⁴ CRESSEY, Donald Ray. *Other people's money; a study in the social psychology of embezzlement*. Patterson Smith, 1953. ISBN 978-0875852027

Graf 2. 1. Fraud Triangle

Zdroj:[1] s. 51

Trojúhelník pracuje se třemi faktory, a to s tlakem zejména finančním, příležitostmi a úsporností neboli zhospodárnění, které jsou přítomny v době, kdy je spáchán podvod osobou.

Prvním faktorem je tlak. Osoba je pod tlakem, má finanční problémy a není schopna je vyřešit pomocí legálních prostředků, a tak začne uvažovat o spáchání nelegálního činu, například o krádeži hotovosti z pokladny nebo falšování účetních dokladů a další. Finanční problémy mohou být i osobního rázu, například že zaměstnání je v ohrožení, hrozí mu ukončení pracovního poměru. Tlaky, které vedou ke spáchání podvodů, jsou například neschopnost osoby platit účty, neschopnost si platit léky, závislost na hazardu, splnění zisku za jakýkoliv podmínek a s tím souvisí snaha o udržení investorů, splnění cílů produktivity práce. Osobní důvody mohou být například pořízení většího domu či automobilu.

Dalším faktorem je příležitost. Příležitost je definována jako způsob, jakým byl trestný čin spáchán. Osoba měla příležitost, jak by mohla zneužít důvěru firmy, a tak vyřešit své finanční potíže. Je také velmi důležité, aby pachatel podvodu vyřešil své finanční problémy v tajnosti. Například kdyby si pachatel pořídil nový automobil a přitom jeho finanční situace nebyla zrovna příznivá, podnik by pátral, za jaké finanční prostředky si nový automobil pořídil.

Posledním faktorem trojúhelníku podvodu je racionalizace. Většina podvodníků jsou osoby bez trestní minulosti, sami sebe nevnímají jako zločinci. V důsledku tohoto, musí podvodník objasnit zločin sám sobě, nějak se ospravedlnit. Běžně pachatelé odůvodňují tím, že si jen peníze dočasně vypůjčili a měli je v úmyslu vrátit, nebo to, že měli na peníze oprávněný nárok nebo používají výmluvy typu, že musejí zabezpečit svou rodinu a podobně.

2.3.1 Osobní zájem

Osobní zájem je bezprostředně motivem každého podvodníka, jak už vyplývá z trojúhelníku podvodu, jsou to zejména finanční problémy v rodině pachatele, závislost na drogách či hazardu, život na vysoké životní úrovni. Proto základními podmínkami společnosti by mělo být zajištění vhodných pracovních podmínek a uskutečnění opatření, které mají snižovat míru páchání podvodu.

V současné době ve společnostech, zejména akciových společnostech, se odměna pro vlastníky a manažery odvíjí od dosaženého zisku. Vedoucí pracovníci bývají odměňováni za to, jak dobře naplnili plán, tedy cíle podniku. Proto se i oni dopouštějí podvodného jednání například prostřednictvím falšování množství prodaných výrobků.

Dalším osobním zájmem je důvod, že zaměstnanci nechtějí přijít o své pracovní místo. Z tohoto důvodu se falšují účetní výkazy a další dokumenty za provedenou práci zaměstnanci, aby zaměstnavatel byl s vykonanou prací spokojen. [7]

2.3.2 Tržní očekávání

Dalším důležitým faktorem vedoucí k podvodům je situace na trhu. Očekávání investorů, věřitelů, a dalších subjektů trhu je jakousi motivací pro podnik. Pokud si podnik na trhu povede dobře, bude se zvyšovat bonita firmy, věřitelé se nebudou bát o své finanční prostředky stejně tak jako investoři. Dodavatelé budou podniku nabízet dobu splatnosti dodavatelských úvěrů delší. To vše se nabízí podniku, který bude mít dobrou pozici na trhu. Z těchto důvodů jsou podniky schopny učinit účetní podvody, jen aby si udržely příznivou pozici na trhu.

2.4 Prevence účetních podvodů

Jak uvádí Dvořáček (2000) „zábranou podvodu tvoří ta opatření, která mají být překážkou páchání podvodu a omezit jeho projevy, pokud k němu dojde.“ Prevencí před podvody se rozumí různé analýzy vzniku podvodů v organizaci, preventivní testování dat,

aktualizovat vnitřní směrnice a kontrolní postupy, aby co nejlépe chránily podnik před podvody, které se v současné době vyskytují stále častěji. Dále jako prevence může být zavedení programu vzdělávání zaměstnanců ohledně prevence podvodů a jejich identifikace, vytvoření systému na zachytávání podnětů a oznámení o nekalém chování a jednání v podniku. Další prevencí a to zejména ve výrobních podnicích jsou inventury. Častější provádění inventur by mělo snížit počet podvodů, které se provádějí ve výrobních skladech či obecně zpronevěry majetku společnosti. Dalším možným faktorem jak zabránit podvodům je zabezpečení podniku bezpečnostními kamerami a také bezpečnostní službou. Tyto položky jsou pro podnik velmi nákladné, ale pachatele většinou pomohou odhalit a vypátrat.

Prevence proti účetním podvodům, jinými slovy, obranou proti podvodům je kontrola. Kontroly hrají ve společnosti důležitou roli. Kvůli kontrolám, které byly zanedbané, nedostatečné nebo dokonce kontroly chyběly, se v podniku vyskytují účetní podvody. Odpovědnost za provádění kontrol má management podniku.

Prevence vychází z předchozích dat, z minulých kontrol a snaží se, aby tyto situace, v nichž podvod nastal, se už neopakovaly, to znamená, že se podnik snaží zabránit vzniku těchto situací. [35]

Obecně lze říci, že v prevenci proti podvodům slouží následující opatření, a to, rozdělení odpovědností, vedení společnosti se musí věnovat kontrolním bodům a odhalování podvodu zevnitř.

2.5 Odhalení a vyšetřování podvodů

Zjištění podvodu spočívá především v identifikaci signálu, někdy též označováno jako černé vlajky, které dostatečně doporučují šetření. Signály mohou pocházet z kontrolních mechanismů, které jsou uvedeny v předchozím textu. Odhalování podvodů provádí ve velkých společnostech interní auditor. Interní auditoři provádějí zkoumání a vyhodnocují efektivitu systému vnitřní kontroly. Interní auditoři by měli zjišťovat například, zda jsou stanoveny reálné cíle společnosti, zda je v podniku sepsán kodex chování, zda jsou vypracovány v podniku firemní zásady, provozní předpisy, zásady pravomocí pro transakce a jiné. Pro předpoklad, že interní auditor bude provádět kontrolu, musí prokázat dostatečné

znalosti o podvodech (znát charakteristické znaky podvodu, techniky a druhy podvodu aj.), musí umět identifikovat signály, že k podvodu mohlo dojít. Příkladem signálu mohou být neschválené transakce, záhadné výjimky z oblasti cenové politiky, mimořádný úbytek zboží ve skladu. Musí se zaměřit na slabá místa v kontrole, které by mohly podvod dopustit. Dále by měli doporučit další opatření proti podvodu a uvědomit o tomto kroku vedení nebo jiný orgán organizace.

Vyšetřování provádějí interní auditoři, právníci, vyšetřovatelé, bezpečnostní pracovníci a další odborníci z podniku. Vyšetřování probíhá v několika fázích. Skládá se ze shromažďování informací a určitém podvodu, dále určit rozsah spoluúčasti na podvodu organizace interním auditorem. Interní auditor nesmí poskytovat informace osobám, které by mohly být nějakým způsobem do podvodu zapleteny. Zabezpečení, aby vyšetřování prováděly osoby s vhodnou technickou odborností. Předložit postupy, kterými se identifikují pachatelé, rozsah způsobené škody podniku a příčiny podvodu. Samotné vyšetřování podvodu. Nakonec vyhodnotit fakta, rozhodnout se pro nějaký mechanismus, který by zabránil v budoucnu dalšímu podvodu tohoto typu. [2]

Kromě interních auditorů můžou při odhalování podvodů pomoci i externí společnosti. Jedna z nejvýznamnějších je Asociace autorizovaných vyšetřovatelů podvodů. Asociace vznikla v roce 1988 v Texasu ve Spojených státech amerických. Hlavní úlohou této asociace je minimalizovat podvody v souvislosti s ekonomickou trestnou činností, pomáhat odhalovat podvody a bojovat proti nim. Dále poskytuje na vysoké úrovni i školení proti podvodům.

[18]

3 Kreativní účetnictví

Termín kreativní účetnictví se v dnešní době spojuje nejčastěji s účetním podvodným chováním. Kreativním účetnictvím se rozumí zkreslování neboli záměrné úpravy, které poskytují zkreslené informace o majetku a závazcích podniku. Cíle těchto zkreslených informací je jakési *poupravení* účetních výkazů k obrazu podnikatele, jinými slovy poupravení výkazů tak, aby nebyla známá pravá tvář věci, která není moc příznivá. Pojem kreativita v souvislosti s ekonomickou evidencí a výkaznictvím má negativní vliv v těchto oblastech. S kreativním účetnictvím se setkáváme především u velkých společností, zejména zahraničních. V České republice se kauzy s kreativním účetnictvím vyskytují jen opravdu zřídka. Důvodem je skutečnost, že společnosti nejsou pod tlakem akcionářů a investorů. Další skutečnost je ta, že banky jako poskytovatelé dlouhodobého i krátkodobého kapitálu si hlídají dodržování úvěrových podmínek, které si sjednaly s podniky, a jsou mimo pozornost veřejnosti. [7]

3.1 Důvody vedoucí ke kreativnímu účetnictví

Manažeři podniku mohou být někdy naváděni k podniku, aby zvýšili odměny založené na výkonu, nebo aby vyhověli očekáváním, která se od nich očekává ze strany trhu. V malých a středních podnicích, kde vlastníci jsou zároveň i manažeři podniku, mohou být motivováni snížit zisky o podstatnou částku z důvodu minimalizace daně nebo nadhodnotit zisky, aby si zajistili výhodné bankovní financování. Nejčastější podvod spáchaný vlastníky nebo vedením společnosti je podvodné účetní výkaznictví, a to v podobě záměrně nesprávných uvedených údajů nebo potlačení kontrol. Co se týče záměrně nesprávných uvedených údajů, obsahují i vynechání nebo uvedení částek v účetních a jiných výkazech tak, aby zejména oklamaly uživatele účetních výkazů, tento způsob je také označován za *window dressing*. Další techniky kreativního účetnictví jsou postupy a kroky manipulace s čísly. Řadí se mezi ně například, jak uvádí *Volkánová (2014, s. 69)* „*agresivní výběr a použití účetních principů a veškeré postupy, které vedou k používání earnings management a income smoothing.*“

3.2 Techniky kreativního účetnictví

Jak už vyplývá z předchozího textu, technik kreativního účetnictví je poměrně mnoho. Krom technik uvedených v předchozím textu můžeme sem ještě zařadit další techniky, například *external expectations* a mimobilanční financování.

3.2.1 Earnings management

Earnings management je v poslední době žhavým tématem mezi v účetním světě. Earnings managementem už z názvu anglického výrazu *earnings*, můžeme vydedukovat, že tato technika bude mít co dočinění se ziskem. Pro společnost je jako cíl na prvním místě vydělávat peníze. Nejen, že majitelé firmy chtějí dosahovat zisku na konci každého účetního období, ale také chtějí, aby finanční výkazy společnosti vypadaly co nejlépe. Na konci účetního období se sestavuje účetní závěrka, která zajímá především potencionální investory a věřitele, kteří na základě účetní závěrky učiní rozhodnutí, zda půjčit podniku peníze nebo zda se stát investorem. Tato technika tím pádem spočívá ve využití různých účetních postupů při sestavení účetních výkazů, aby účetní závěrka vypadala co nejlépe, jinými slovy zobrazuje příliš pozitivní obraz o podnikatelské činnosti dané společnosti a její finanční situaci. Můžeme říci, že vedení společnosti nebo management využívá účetní techniky zejména pro vylepšení příjmů podniku. [26]

3.2.2 Income smoothing

Tato technika je součástí earnings managementu a její hlavním cílem je vyrovnávat výkyvy neboli minimalizovat rozdíly mezi obdobími kdy je příjem korporace nejvyšší, tzn. vysoké tržby, z toho plynou vysoké příjmy a mezi obdobími, kdy příjmy nejsou příliš příznivé. Tato metoda se snaží o snižování zisku v období, kdy jsou zisky vyšší a využívat je v letech slabších. To znamená, že tato technika je spojena s větší mírou pravděpodobnosti s manipulací zisku a používání obecně platných účetních zásad. Jako příklad této metody můžeme uvést situaci, kdy podnik zvýší opravné položky k pohledávkám v letech s vysokými zisky. Naopak v období nízkých zisků, společnosti sníží opravné položky k pohledávkám. Income smothing lze říci, že zneužívá volnost účetních principů. [19]

3.2.3 Window dressing

Další technika kreativního účetnictví je window dressing. Mezi způsoby window dressing se také řadí manipulace a falšování nebo dokonce pozměňování účetních zápisů a další dokumentace, zkreslení a záměrné chybné zařazení dlouhodobého majetku a dlouhodobých závazků mezi krátkodobý majetek a závazky a naopak, vykazování majetku, který nevyhovuje definici aktiv a opačně nevykazování majetku, který odpovídá aktivům, záměna technického zhodnocení za opravu a naopak, záměrné vynechání údajů v účetních výkazech a transakcích a jiných finančních informacích nebo nepřihlášení sociálního pojištění nebo najímání zaměstnanců na nelegální práci. Dále to může být prodej dlouhodobého majetku a jeho zpětný nákup bez fyzického pohybu, úmyslné špatné odhady, například používání dlouhodobého majetku, úmyslné provádění chyb v účetnictví a účetních výkazech, fiktivní dodávky zboží, záměrné nedodržování zásady opatrnosti, nedodržování požadavků časového rozlišení a další. [7]

Podvodné výkaznictví prostřednictvím potlačení kontrol znamená záměrné zápisy do fiktivních deníkových záznamů zejména ke konci účetního období nebo k manipulaci provozních výsledků. Dále například jsou brány v úvahu pouze některé události a transakce v účetních výkazech, které nastaly v době vykazovaného období, nebo zatajování a neuvedení skutečností, které mají vliv na částky v účetních výkazech. Další princip prostřednictvím potlačení kontrol je pozměňování záznamů, které se vztahuje k neobvyklým transakcím, které by na sebe mohly upoutat pozornost.

3.2.4 Mimobilanční financování

Mimobilanční financování je další technika kreativního financování. Jak uvádí *Volkánová (2014, s. 71)* „jedná se o praktiky a metody, kde se aktiva a závazky, které se běžně vykazují v rozvaze, se vykazují v rozvahách jiných subjektů.“ Podniky touto metodou sledují nízkou míru zadluženosti a podílu dluhu k vlastnímu kapitálu. Jako příklad mimobilančního financování můžeme uvést situaci, kdy podnik obdržel určité finanční prostředky od cizích zdrojů. To znamená, že vznikla určitá míra zadlužení. Také chce podnik dobře vypadat v očích investorů, chce mít vykazovat dobré finanční postavení, a tím pádem vniklý dluh nevykáže v rozvaze jako majetek.

K metodám mimobilančního financování patří zejména zaměňování finančního leasingu za operativní leasing, v souvislosti s leasingem je nutno ještě podotknout že předmět financování ani leasingové závazky nejsou zahrnuty v rozvaze podniku, půjčky, které jsou vymezeny jako vlastní kapitál nebo jsou považovány za tržby a další.

3.3 Prevence proti kreativnímu účetnictví

Aby podnik zabránil kreativnímu účetnictví, tak by vedení společnosti, manažeři, by si měli rozdělit funkce uvnitř podniku, a to tak, aby měli nad vším dohled. Další způsoby jak se proti kreativnímu účetnictví bránit dle zahraničních studií jsou tyto: přijat přesnější předpisy pro účetnictví, zaměřit se na standardy problémových částí a na jejich obsah a přijmout přesnější standardy. [7]

4 Vnitřní kontrolní systém příspěvkové organizace

Pod pojmem vnitřní kontrolní systém se nejčastěji představíme jako soubor provozních, finančních, evidenčních a dalších kontrol, které vytvořil management organizace. Byl vytvořen za účelem vedení a řízení organizace, na zajištění dodržování pravidel, která stanovil management organizace, dále ochrana majetku a co nejvyšší zajištění úplnosti účetních výkazů, jak uvádí *Schiffer (2009)*. Podle Ministerstva financí ČR lze definovat vnitřní kontrolní systém jako „*vnitřní kontrolní systém je souhrn organizovaných, formalizovaných a stálých nástrojů a opatření, které jsou zavedeny v organizaci k zajištění dosažení stanovených cílů při splnění principu 3E (účelnosti, hospodárnosti, efektivnosti)*“.¹⁵ Z této definice můžeme říci, že vnitřní kontrolní systém je souhrn všech opatření i institucí, které mají zajistit vzájemnou kontrolu hospodářské a provozní činnosti organizace, a také činnost pracovníků podniku. Obecně se dá říci, že kontrolní systém určitou mírou zajišťuje splnění stanovených cílů.

Aby vnitřní kontrolní systém řádně fungoval, je důležité, aby fungovaly správně dílčí části organizace. Mezi hlavní předpoklady patří správná organizace účetnictví, a to z toho důvodu, že právní předpisy dávají účetnictví určitou volnost, tedy konkrétní úprava účetnictví musí vycházet z podmínek organizace (účetní jednotky). Další předpoklad je výběr správné techniky účtování. V účetnictví se zaznamenávají účetní operace v účetních knihách z hlediska časového a věcného. Vedení účetnictví záleží v dnešní době na organizaci, lépe řečeno vlastníkovvi organizace, jakou formu účetnictví si zvolí. Jestli bude vést účetnictví prostřednictvím softwaru na počítači, nebo zapisování strojem, či vedení účetnictví ručně. Dílčím předpokladem se rozumí i sestavení správného účtového rozvrhu. Účtové rozvrhy slouží jako základní předpoklady pro kontrolu účetnictví. Účetní jednotky jsou povinny sestavit si účtový rozvrh, do něj uvedou všechny účty, potřebné pro účtování účetních případů a k sestavení účetní závěrky. Další předpoklady pro správné fungování kontrolního systému je označení majetku podniku inventárními čísly a vypracování interních předpisů. [6]

¹⁵ Metodická pomůcka pro zjištění úrovně nastavení vnitřního kontrolního systému v oblasti státního rozpočtu: Definice vnitřního kontrolního systému. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2006 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2006/metodicka-pomucka-pro-zjisteni-urovne-na-9401>

Cílem vnitřního kontrolního systému je především vytváření podmínek pro efektivní účelné výkony v organizace, vyhodnocování provozních a právních nařízení a snižovat tak rizika, která vznikají v souvislosti s jejich nařízením. Důležitým dílčím cílem je také podávat včasné informace managementu, především o nedostatecích v podniku a přijímat opatření k jejich nápravě.

4.1 Vnitřní kontrola

Vnitřní kontrolou se rozumí provádění kontroly uvnitř organizace. Kontrola představuje aktivity, kterými je zjišťováno, zda dosahované výsledky odpovídají výsledkům předem určeným, tedy plánovaným a minimalizovat odchylky. Jedná se tedy o důležitou funkci managementu. Vnitřní kontrola organizace je zřízena za účelem čelit rizikům, konkrétně se jedná o špatné využívání a zneužívání finančních a lidských zdrojů, selhání rozpočtové politiky, podvodů, neúplné účetní vykazování a další rizika. Dále je vnitřní kontrola určena jako prostředek managementu čelit vývoji trhu a konkurence a přizpůsobovat podnik požadavkům a prioritám pro zajištění budoucího vývoje.

Jak uvádí *Dvořáček, (2000)* vnitřní kontrola se rozděluje na několik částí. První částí je preventivní kontrola, která se zabývá zjišťováním odchylek zdrojů, zejména kvantitativních a kvalitativních. Tato kontrola se zabývá zvýšením pravděpodobnosti, že skutečné výsledky budou stejné, nebo podobné s výsledky plánovanými. Druhou částí je průběžná kontrola, pomocí které se zjišťují, jestli probíhají operace, potřebné pro dosažení stanovených cílů. Tuto kontrolu provádějí zejména manažeři podniku. Třetí částí je kontrola zpětnou vazbou, která je zaměřena na konečné výsledky. Kontrola je založena na historických výsledcích, které jsou podkladem pro budoucí aktivity.

Kontrola zajišťuje v podniku dosahování stanovených cílů a z hlediska ziskovosti a výkonu a zabránit tak ztrátě. Také může pomoci získávat finanční informace a zaručit se, že organizace plní příslušné legislativní zákony a snaží se vyhýbat tomu, co by mohlo uškodit dobrému jménu organizace a dalším důsledkům. Podle COSO¹⁶ je definována kontrola jako proces, který se skládá z plánování, výkonu a monitorování. Kontrola je začleněna do všech

¹⁶ Committee of Sponsoring Organizations of the Treaway Commission

uvedených procesů, je jejich součástí. Slouží jako prostředek pro dosahování cílů. Dále vnitřní kontrolu realizují lidé, což znamená, že kontrola neznámá jenom manuály a formuláře. Realizuje ji buď představenstvo, dozorčí rada, řídicí management a ostatní členové organizace. Jinými slovy ji organizují osoby, které stanovují v organizaci cíle, kterých se má za určité období dosáhnout. Osoby, které organizují kontroly, se ne vždy chápou navzájem, protože každá osoba, ať už řídicího managementu či představenstva má jiné unikátní znalosti a dovednosti, a proto se mohou lišit ve svých prioritách. Vnitřní kontrola může znamenat pouze určitý stupeň jistoty, ale v žádném případě neznámá stoprocentní jistotu. Každá organizace má své priority, od kterých se odvíjí cíl organizace. Cíle mohou být stanoveny pro organizaci jako celek nebo mohou být sestaveny cíle dílčí pro jednotlivé útvary organizace. Jak uvádí Dvořáček (2000, s. 54) „z hlediska konceptu kontroly jsou cíle klasifikovány do tří kategorií:

- *operace – týkající se účinného a efektivního využití zdrojů organizace,*
- *finanční informace – jsou spojeny s přípravou a publikováním věrných finančních situací,*
- *dodržování – týkající se zákonů a norem, které organizace musí dodržovat.“*

Každá organizace by si měla vytvořit vlastní systém a cíle vnitřní kontroly, zejména se zaměřit na potřeby organizace a prostředí, ve kterém se nachází.

4.2 Domov Na zámku, příspěvková organizace

Domov Na zámku je příspěvkovou organizací Moravskoslezského kraje. Nachází se v malé obci Kyjovice ve Slezsku, která se nachází mezi Opavou a Ostravou. Domov Na zámku tvoří zámecký areál, který je památkově chráněný. Skládá se z dvou třípatrových budov, dílny a chaty. K zámeckému areálu patří také zámecký park.

Hlavní činností Domova Na zámku je poskytování sociálních služeb. V této příspěvkové organizaci jsou zaregistrovány dvě služby sociální péče, a to Domov pro seniory a Domov se zvláštním režimem. Domovem pro seniory se rozumí poskytování pobytové služby seniorům, kteří mají sníženou soběstačnost a nejsou schopni vykonávat běžné denní práce vlastními silami. Domov pro seniory zajišťuje například tyto služby, jako jsou důstojné prožití stáří, udržení maximální soběstačnosti seniorů, vytvoření nových a udržení stávajících

sociálních kontaktů a další služby. Domov pro seniory je schopen poskytnout tyto služby maximálně 20 seniorům. Druhou službou sociální péče je Domov se zvláštním režimem. Touto službou se rozumí poskytování celoroční pobytové služby v bezpečném prostředí, které mají sníženou soběstačnost z důvodu stařecké Alzheimerovy demence nebo jiných typů demence, a tak nezvládají vykonávání běžných denních prací a péči o sebe. Domov se zvláštním režimem dokáže poskytnout péči až 52 osobám. Služby poskytované Domovem se zvláštním režimem jsou obdobné jako u Domova pro seniory, ale ještě navíc jsou zde poskytovány služby, jako jsou například stabilizace psychického stavu nebo udržení běžného způsobu života jako v předešlém domácím prostředí.

Domov Na zámku disponuje dvaceti čtyřmi pracovníky v sociálních službách dále zdravotních sester a praktickou lékařkou. Dále je k dispozici i několik kmenových zaměstnanců, kteří vykonávají úklid, údržbu budov a parku, stravování a další služby. Na vedení účetnictví a hospodaření organizace se podílí tři pracovníci a ředitel organizace.

4.2.1 Hospodaření organizace za rok 2015

Celkové náklady hlavní činnosti činily za celý uvedený rok celkově 27.725.620 Kč a celkové výnosy činily celkově 27.725.620 Kč. Tudíž v roce 2015 nebylo dosaženo zisku ani ztráty. Jinými slovy, bylo dosaženo vyrovnaného výsledku hospodaření organizace. V následující tabulce 4.1 jsou uvedeny celkové náklady a výnosy u jednotlivých druhů sociálních služeb.

Tab. 4.1 Výsledek hospodaření pro jednotlivé druhy sociálních služeb k 31. 12. 2015 (Kč)

Druh sociálních služeb	Náklady	Výnosy	Výsledek hospodaření
Domov se zvláštním režimem	19.898.250	20.685.890	784.640
Domov pro seniory	7.827.370	7.042.730	-784.640
Celkem	27.725.620	27.725.620	0

Zdroj: Výroční zpráva příspěvkové organizace za rok 2015 Domova Na zámku, p. o.

Domov se zvláštním režimem vykazuje kladný výsledek hospodaření a Domov pro seniory vykazuje záporný výsledek hospodaření.

Hospodaření s peněžními fondy za rok 2015. Příspěvková organizace zřizuje několik fondů, a to Fond investic, Fond kulturních a sociálních potřeb, Rezervní fond a Fond odměn. Fond investic se využívá na pořízení dlouhodobého majetku, konkrétně v příspěvkové organizaci za rok 2015 na dispoziční změny v hlavní budově, rekonstrukce pokojů, vybudování protipožárního systému v celém zařízení Domova na zámku, vytvoření odpočinkové plochy, oprava ústředního topení v zimní zahradě, pořízení zdravotnické techniky a další. Tento fond byl tvořen přidělem z odpisů dlouhodobého majetku a účelovou dotací do investičního fondu. Fond kulturních a sociálních potřeb byl čerpán jako příspěvek na stravování zaměstnanců a odměn při životních jubileích a na kulturní a sportovní akce. Uvedený fond byl tvořen procentem z mezd zaměstnanců. Rezervní fond byl tvořen přidělem z výsledku hospodaření za rok 2014, a to ve výši 29.950 Kč, finančním darem od příbuzných klientů příspěvkové organizace určených pro potřeby organizace ve výši 10.000 Kč a sponzorským darem pro zaměstnance ve výši 8.600 Kč. Uvedené dary jsou využívány pro klienty v obou sociálních službách. Rozdělení je provedeno na základě poměrového ukazatele dle Směrnice o účetnictví, která je součástí vnitřní směrnice. Sponzorský dar byl určen zaměstnancům pro sportovní akci. V roce 2015 Fond odměn nebyl využit.

4.3 Vnitřní kontrolní systém Domov Na zámku, p. o.

Tato podkapitola popisuje analýzu vnitřní kontrolní systém v praxi v příspěvkové organizaci, konkrétně v malém domově seniorů Domov Na zámku, p. o. Druhou částí této podkapitoly je vlastní návrh různých zlepšení a vylepšení Řádu pro vnitřní kontrolní systém, DNZ, aby poskytoval co nejúčinnější funkci.

4.3.1 Manka a škody v příspěvkové organizaci

V této příspěvkové organizaci se manka vyskytují poměrně zřídka. Škody se nevyskytují vůbec. Je to dáno zejména tím, že zřizovatelem této příspěvkové organizace je Moravskoslezský kraj, a ten tuto organizaci zároveň kontroluje, provádí ať už ohlášené (řádné) kontroly, tak i mimořádné neboli namátkové kontroly.

Řádné kontroly, které vykonává zřizovatel příspěvkové organizace, se uskutečňují alespoň jednou za rok.

V organizaci vznikají pouze manka do normy u potravin s omezenou dobou trvanlivosti ve skladu.

4.3.2 Řád pro vnitřní kontrolní systém Domov Na zámku, p. o.

Řád pro vnitřní kontrolní systém je jedním z řídicích dokumentů Domova Na zámku, příspěvková organizace. Vymezuje a upravuje povinnosti při zavedení finanční kontroly a řídicí kontroly. Řád pro vnitřní kontrolní systém vychází z právních předpisů, zákonů a vyhlášek.

Řád pro vnitřní kontrolní systém Domova Na zámku nabyt účinnosti od 1. 1. 2015 a platí dosud. Řád pro vnitřní kontrolní systém obsahuje nejprve obecná ustanovení, principy funkce finanční kontroly DNZ. Pod tuto kapitolu spadá předmět finanční kontroly, kontrolní metody a kontrolní postupy a systém finanční kontroly. Dále obsahuje zajištění řídicí kontroly v DNZ, to znamená, že vymezuje předmět řídicí kontroly, personální zajištění, fáze řídicí kontroly a jako poslední část jsou vymezeny procesní zásady řídicí kontroly. Závěr Řádu pro vnitřní kontrolní systém Domova Na zámku, p. o. tvoří závěr a přílohy.

Obecná ustanovení popisuje, k čemu slouží vnitřní kontrolní řád, z jakých vychází právních předpisů, vymezuje seznam použitých zkratk a vymezuje základní pojmy, aby nedošlo k nedorozumění.

4.3.2.1 Principy funkce finanční kontroly v Domově Na zámku, p. o.

Jako předmět finanční kontroly se rozumí respektování právních předpisů při nakládání s veřejnými prostředky a zajištění jejich ochrany proti rizikům a nesoulad, který je způsoben porušením právních předpisů. Jako předmět pro finanční kontrolu je považována i řádná informovanost vedoucího orgánu veřejné správy o hospodaření s veřejnými prostředky a o operacích, které souvisí s veřejnými prostředky.

Za kontrolní metody jsou považovány dle zákona o finanční kontrole ve veřejné správě zjišťování skutečného stavu hospodaření a porovnání s doloženou dokumentací neboli inventarizace, dále sledování pravdivosti postupů při ekonomickém vynakládání s veřejnými prostředky a analýza údajů z informačních databází. S kontrolními metodami souvisí i kontrolní postupy, které určují, jak se bude při provádění kontrol postupovat. Jako kontrolní postupy jsou v Domově Na zámku používány například schvalovací postupy, operační postupy, hodnotící postupy a revizní postupy. [3]

Systém finanční kontroly se skládá z veřejnoprávní kontroly, kontroly vykonávané podle mezinárodních smluv a z vnitřního kontrolního systému v orgánech veřejné správy. Veřejnoprávní kontrolu vykonávají externí kontrolní orgány, například kontrola z finančního úřadu. Dále je v Řádu uvedeno dělení veřejnoprávní kontroly na kontrolu předběžnou, průběžnou a následnou. V Domově Na zámku, p. o. se nejčastěji můžeme setkat s následnou veřejnoprávní kontrolou, to znamená, že se provádí až po ukončení příslušných operací, Vnitřní kontrolní systém slouží zejména k důvěryhodnému informování zaměstnanců o hospodaření s veřejnými prostředky a k zabezpečení různých předpokladů, aby bylo dosaženo požadované funkčnosti vnitřního kontrolního systému, a to zejména stanovit působnost, rozsah pravomocí a odpovědností zaměstnanců, stanovit vzájemnou zastupitelnost a přijmout nutná opatření k ochraně veřejných prostředků. Vnitřní kontrolní systém se skládá z řídicí kontroly a interního auditu. V DNZ se provádí pouze řídicí kontrola a interní audit se v příspěvkové organizaci nevyskytuje.

4.3.2.2 Zajištění řídicí kontroly v Domově Na zámku, p. o.

V této kapitole je nejprve uveden předmět řídicí kontroly, kterým se rozumí, že předmětem řídicí kontroly jsou všechny finanční prostředky, se kterými se v příspěvkové organizaci hospodáří. Finančními prostředky se rozumí příjmy, výdaje, náklady, výnosy, hospodaření s majetkem a další kontrolované oblasti. Dalšími kontrolovanými oblastmi se rozumí provedení inventarizace majetku a dalších aktiv a pasív, nakládání s fondy organizace, správné zařazení zaměstnanců do platových tříd a další. V Řádu pro vnitřní kontrolní systém Domova Na zámku, p. o. je dále uvedena definice výnosů, nákladů, příjmů i výdajů.

Personální zajištění řídicí kontroly je v DNZ zajištěno několika pracovníky. Jak uvádí Řád pro vnitřní kontrolní systém Domova Na zámku, p. o. pro provedení řídicí kontroly

plánovaných a připravovaných operací je potřeba třech zaměstnanců, a to, příkazce operace, konkrétně zaměstnanec, který má oprávnění k hospodaření s veřejnými prostředky příspěvkové organizace, dále správce rozpočtu, je zodpovědný za správu rozpočtu příspěvkové organizace a hlavní účetní, který je zodpovědný za vedení účetnictví příspěvkové organizace. Funkci příkazce operace vykonává ředitel příspěvkové organizace, a v jeho nepřítomnosti v organizaci ho zastupuje pracovnice, která je pověřená zastupováním ředitele. Příkazce vytváří a organizuje podmínky pro správné hospodárné a efektivní výkony v DNZ, snaží se minimalizovat rizika spojená s chodem organizace a má povinnost informovat vedoucí zaměstnance o významných nedostacích a o jejich nápravě. Správcem rozpočtu je v této příspěvkové organizaci vedoucí ekonomického oddělení. Pokud je vedoucí ekonomického oddělení nepřítomna, zastupuje ji účetní. Vedoucí ekonomického oddělení je odpovědna za správné dodržování rozpočtových pravidel a za finanční řízení organizace. Hlavní účetní zastává funkci účetní, v její nepřítomnosti tuto funkci zastupuje vedoucí ekonomického oddělení. Hlavní úloha této funkce je kontrola veškerých dokumentů a formalit, aby byly v souladu s Řádem pro vnitřní kontrolní systém, a aby nijak neodporovaly tomuto řádu.

Vedoucí pracovníci mají právo navrhopvat a podílet se na předběžné, průběžné a následné kontrole související s hospodařením s veřejnými prostředky.

4.3.2.3 Etapy řídicí kontroly

Dle Řádu pro vnitřní kontrolní systém DNZ se rozlišují podle času stádia řídicí kontroly, [3] s. 10:

- „*předběžná kontrola*“,
- „*průběžná kontrola*“,
- „*následná kontrola*“

Předběžnou kontrolu dále člení na předběžnou kontrolu před a po vzniku nároku na příjem a předběžnou kontrolu před a po vzniku závazku na výdej. Předběžná kontrola se řídí § 11 vyhlášky č. 416/04 Sb., kterou provádí zákon o finanční kontrole ve veřejné správě ve znění pozdějších předpisů.

V rámci předběžné kontroly před vznikem nároku na příjem se kontrolují činnosti, které předcházejí vlastní operaci, jinými slovy, tato kontrola se uskutečňuje před uskutečněním příjmu nejčastěji v etapě přípravy a plánování. Na tuto kontrolu je kladen velký důraz. Při této kontrole se posuzuje, zda jsou plánované operace v souladu s právními předpisy, smlouvami, projekty a další. Posuzuje se nejčastěji na základě „*příjmového pokladního dokladu, schvalovacího protokolu předběžné řídicí kontroly a razítka ŘK*“ [3] s. 11. Výše zmíněné dokumenty jsou uvedeny v přílohách Řádu pro vnitřní kontrolní systém DNZ. Předběžnou kontrolou po vzniku nároku na příjem se potvrdí korektnost dlužníka na základě příjmového pokladního dokladu a razítka ŘK, opět jsou vzory těchto dokumentů uvedeny v přílohách Řádu pro vnitřní kontrolní systém.

Předběžnou kontrolu před vznikem závazku na výdej zajišťuje příkazce operace a správce rozpočtu. Jedná se kontrolu správnosti zajištění úkolů a stanovení cílů, kontrolu dodržování dle zákona o finanční kontrole ve veřejné správě, dále přijat opatření, které povedou k minimalizaci nebo vyloučení rizik, které souvisí s operací. U tohoto druhu kontroly, je potřeba ještě zmínit limitovaný a individuální příslib. Individuálním příslibem se rozumí kontrolní zajištění finančního krytí připravovaného závazku v předpokládaném termínu. Limitovaným příslibem se rozumí zajištění provozních potřeb, které vyplývají z pravidelné činnosti Domova Na zámku, p. o. Jako příklad limitovaného příslibu lze uvést smlouvy s dodavateli elektřiny, vody, plynu, telefonu, potravin apod. Jako výstupní dokument této kontroly se považuje „*záznam o předběžné kontrole – Výdaj*“ [2] s. 13, jehož vzor je součástí příloh Řádu. Další možností uskutečnění limitovaného příslibu je bez smlouvy a jiných objednávek. Jinými slovy nákup za peníze. Pro takové provedení se používá doklad „*schválení nákupů za hotové z pokladny DNZ*“ [3] s. 15. U individuálního příslibu jsou použity doklady dle realizace objednávky. U jednorázové neboli neopakované objednávky nebo smlouvy se použije doklad „*záznam o předběžné kontrole – Výdaj, schvalovací protokol předběžné řídicí kontroly*“ [3], s. 14 a u opakující se objednávek a smluv se používá doklad „*objednávka celoroční, list předběžné kontroly ke smlouvě*“ [3] s. 14. Výše uvedené doklady jsou součástí Řádu pro vnitřní kontrolní systém. Předběžná kontrola po vzniku závazku na výdej, tuto kontrolu zabezpečuje příkazce operace, tudíž ředitel organizace, a hlavní účetní. Ředitel organizace kontroluje správné údaje o věřiteli a výši závazku a jejich harmonizaci s limitovaným a individuálním příslibem. Hlavní účetní

kontroluje skutečnosti, které se týkají realizace operace ve smyslu účetní operace podle právních předpisů. Doklady týkající se této části průběžné kontroly jsou považovány „*průvodka účetního dokladu včetně kontrol – výdaj*“ a „*výdajový pokladní doklad*“ [3] s. 18.

Průběžná kontrola v jistém slova smyslu navazuje na předběžnou kontrolu. Průběžná kontrola zabezpečuje úplnost a přesnost v průběhu operací. Tato kontrola zahrnuje kontrolní techniky a operační postupy. Zmíněné techniky slouží k prověřování dokumentace a sestavování finančních, statistických a dalších přehledů a zpráv. Průběžnou kontrolu vykonávají pověřeni zaměstnanci DNZ. Pro průběžnou kontrolu příkazce operace pověřuje zaměstnance organizace ke kontrole faktur přijatých a vydaných, příjmové a výdajové pokladní doklady v souvislosti s přijatými a poskytnutými zálohami a shodu s již dříve uzavřenými smlouvami. Správce rozpočtu v souvislosti s průběžnou kontrolou vykonává čerpání veřejných financí. Hlavní účetní má za úkol správně dodržet termíny splátek a provádí kontrolu správnosti u dokladů a dokumentů i s podpisovými vzory. Provedení průběžné kontroly se provádí na základě „*průvody účetního dokladu včetně kontrol – výdaj*“ a „*pokladní výdajový doklad*“ jak uvádí *Řád pro vnitřní kontrolní systém DNZ (2015, s. 21)*. Oba výše uvedené doklady se uvádí v přílohách Řádu pro vnitřní kontrolní systém DNZ.

Následná kontrola představuje zpětné prověření provedených operací po jejich vykonání. Jinými slovy se zpětně ověřuje, zda finální výsledek operace je v rozpětí s plánovaným výsledkem. Podle Řádu pro vnitřní kontrolní systém kontrolu provádějí vedoucí pracovníci i s příkazcem operace a správcem rozpočtu. Hlavní účetní uskutečňuje finální kontrolu při sestavování roční účetní závěrky. Následná kontrola je realizována na základě „*Pravidel pro provádění následných kontrol hospodaření u vybraných operací*“ [3] s. 22. Mezi vybrané operace se řadí například řízení zásob, správa majetku zařízení, bezhotovostní úhrada závazků a další.

4.3.2.4 Zásady řídicí kontroly

V Řádu pro vnitřní kontrolní systém DNZ je uvedeno dvanáct zásad, které jsou zaměřeny na několik oblastí, aby řídicí kontrola mohla proběhnout podle předpisů. Jako příklad zásad lze uvést například „*zásady po vedení smluv, zásady pro provádění operací v hotovosti, zásady pro evidenci a úhradu faktur dodavatelů*“ a další [3] s. 25. V této kapitole jsou detailně popsány, co se považuje za dlouhodobý hmotný, nehmotný majetek, materiál a

jiné. Dále jsou zde popsány, jak mají vypadat správně tiskopisy pro různé způsoby evidencí a dokumentů, od evidence úhradu faktur dodavatelů, cestovní příkazy, objednávky, a další. Tiskopisy jsou součástí Řádu pro vnitřní kontrolní systém, konkrétně v přílohách.

V závěru Řádu pro vnitřní kontrolní systém DNZ se uvádí, že tento řád je součástí celku, který tvoří i externí opatření, účetnictví a další. Cílem tohoto řádu je dosahovat co nejvyšší efekt při hospodaření s veřejnými prostředky.

4.3.3 Vnitřní předpis

Tento vnitřní předpis je součástí vnitřního kontrolního systému Domova Na zámku, p. o. Tímto vnitřním předpisem, nebo jak je uvedeno Směrnice 9/2006 se řídí odměňování zaměstnanců. Ve vnitřním předpisu je uvedeno, že v Domově Na zámku, p. o. existují dvě složky platu, a to nárokové a nenárokové. Mezi nárokové složky platu se řadí platový tarif a různé příplatky a mezi nenárokové složky je zařazen osobní příplatek a odměny.

Dále jsou zde uvedeny platová pravidla, definice platového tarifu a platového stupně. V příspěvkové organizaci Domova Na zámku záleží plat zaměstnance na platové třídě. Platová třída se určuje podle dosažené doby praxe v oboru a jiné praxe. Platových tříd v této organizaci je celkem dvanáct.

Ve vnitřním předpisu je také uvedeno, jaké je požadované vzdělání u vedoucích pracovníků, zdravotnického personálu, technickoekonomických zaměstnanců. Pokud personál splňuje všechny požadavky na vzdělání a má dostatečnou praxi, je zařazen do platové třídy, které je určeno nařízením vlády ČR.

Závěr Směrnice 9/2006 jsou uvedeny obecné pravidla, tím se rozumí minimální mzda, zaručená mzda a splatnost mzdy. Dále jsou zde podrobně rozvedeny jednotlivé příplatky, a to zejména:

- příplatek za vedení,
- příplatek za noční práci,
- příplatek za práci v sobotu a v neděli,
- plat a náhradní volno za práci přesčas
- zvláštní příplatky

- osobní příplatky

Jako jednotlivé druhy odměn se pro účely této směrnice rozumí:

- plat a náhradní volno za práci ve svátek
- odměna za pracovní pohotovost.

V závěru této směrnice jsou uvedeny podmínky pro pracovníky, kteří jsou v příspěvkové organizaci zaměstnání na Dohodu o pracovní činnosti a o provedení práce. Z nichž vyplývá, že výše platu závisí na druhu vykonávané práce pro příspěvkovou organizaci, dále na rychlosti a kvalitě odvedené práce. Tito pracovníci jsou odměňováni v závislosti na odpracovaných hodinách, to znamená v Kč/hod.

4.3.4 Vlastní návrh řešení

Tento Řád pro vnitřní kontrolní systém domova Na zámku, p. o. je pro tuto malou příspěvkovou organizaci poměrně dostačující.

V Řádu pro vnitřní kontrolní systém DNZ by měl být kladen větší důraz na zastupování v době nepřítomnosti u příkazce operace, správce rozpočtu a hlavní účetní. Pro zastupování v nepřítomnosti ředitele, čili příkazce operace, by měli být zvoleni alespoň tři pracovníci pro zastupování ředitele, a to v různých oblastech, jak už v oblasti zdravotní péče, tak pro nákup potravin a pro ekonomický úsek. Podobné řešení by mělo být u zastupování správce rozpočtu, tedy mít více zastupujících osob v době nepřítomnosti hlavního správce rozpočtu, a to jak pro nákup a nakládání s potravinami, tak i pro zdravotnickou oblast péče a pro personální útvar. Funkci hlavní účetní by měla zastávat jedna osoba, a mít jednu zastupující osobu, v době nepřítomnosti hlavní účetní. Ovšem zastupující osoba hlavní účetní, by měla mít také znalosti z účetnictví a ekonomiky příspěvkové organizace.

Do Řádu pro vnitřní kontrolní systém DNZ by měla být zařazena samostatná kapitola o inventarizaci dlouhodobého majetku, dlouhodobého drobného hmotného majetku, potravin. V kapitole by mělo být uvedeno, jak často se budou inventury provádět, uvést pracovníka nebo pracovníky, kteří budou mít za celou inventuru zodpovědnost, jaké doklady a dokumenty je potřeba pro provedení inventury vystavit, náležitosti, které musí obsahovat

závěrečné zpráva o provedení inventury a případně kdo bude hradit vzniklé manka a škody majetku.

5 Závěr

Tato bakalářská práce objasňuje problematiku účetních podvodů, dále, seznámit se, analyzovat vnitřní kontrolní systém konkrétní příspěvkové organizace a doporučit či navrhnout vlastní návrh řešení. Účetní podvody jsou stále více brány na zřetel ať už u zaměstnavatelů nebo u široké veřejnosti.

V rámci teoretického úvodu byly představeny různé druhy podvodů, u některých účetních podvodů byla nastíněná aplikace na konkrétní příspěvkovou organizaci, tedy jak vypadá příslušný podvod v praxi. Byly představeny podvody typu korupce a úplatkářství, zneužití majetku společnosti, zpronevěra majetku společnosti zaměstnanci, praní špinavých peněz, nelegální práce. U nelegální práce je uveden praktický příklad a srovnání zaměstnance pracujícího „na černo“ a zaměstnance, který je řádně zaměstnán, uzavřel se zaměstnavatelem písemnou pracovní smlouvu. Ze závěru uvedeného příkladu vyplývá, že zaměstnavatel, který zaměstnává zaměstnance bez pracovní smlouvy, ušetří tím, že zaměstnanci nemusí platit náhradu mzdy za nemoc či dovolenou. Zároveň se ale vystavuje riziku, pokud se o způsobu zaměstnávání dozví příslušný Finanční úřad ČR, hrozí jak zaměstnanci, tak zaměstnavateli peněžní pokuta ve výši několik desítek tisíc korun až milionu. Byly uvedeny a objasněny takové druhy podvodů, se kterými se mohou zaměstnavatelé setkat ve svých podnicích, jinými slovy, nejčastější podvody páchány ze strany zaměstnanců v podniku. Dále byly uvedeny nejčastější motivy, které vedou k páčání podvodů ze stran zaměstnanců. Nejčastějšími motivy podvodů je osobní zájem a tržní očekávání. Pod osobním zájmem je možno si představit osobu, která má finanční problémy a řeší je tím, že páchá podvody v zaměstnání. U tržního očekávání hraje roli to, že výplata mzdy závisí na dosaženém zisku podniku, a proto se manažeři a vedoucí pracovníci uchýlí k páčání podvodů. S motivy podvodů také souvisí trojúhelník, který dává do souvislosti tlak, příležitost a racionalizaci, tedy faktory, které mají vliv na páčání podvodů. Další podkapitola se věnuje prevenci před účetními podvody. Některým podvodům se nedá zamezit, lze je aspoň minimalizovat. Účinnou obranou proti podvodům je kontrola, čili pravidelně aktualizovat vnitřní směrnice, vnitřní kontrolní systém a pravidelně provádět inventarizaci ve společnosti. Poslední podkapitolou je odhalování a vyšetřování účetních podvodů. Odhalování podvodů má ve velkých společnostech za úkol interní auditor. V menších podnicích, kde interní auditor

nepůsobí, se odhalují a vyšetřují účetní podvody pomocí častých inventarizací a kontrol. Vyšetřováním podvodů se také zabývá nadnárodní společnost AFCE, která působí bezmála na celém světě.

Další kapitola se zabývá kreativním účetnictvím. Kreativní účetnictví se často zaměňuje s účetními podvody, což není zcela správně. Kreativní účetnictví se rozumí záměrné zkreslování či zaměňování účetních výkazů, tudíž neposkytují zcela pravdivé informace. Kreativní účetnictví využívají hlavně podniky, které chtějí zaujmout potencionální investory a chtějí si získat dobré jméno. V této kapitole je uvedeno několik technik (způsobů) kreativního účetnictví, například earning management, window dressing, income smoothing a mimobilanční financování. V následující podkapitole jsou představeny různé techniky, jak se proti kreativnímu účetnictví bránit nebo dokonce předcházet.

Čtvrtá kapitola, která je zaměřena na praktickou část práce, která je věnována analýze konkrétního vnitřního kontrolního systému příspěvkové organizace, konkrétně Řád pro vnitřní kontrolní systém Domova Na zámku, p. o. Z analýzy vyplývá, že se příspěvková organizace nejvíce zabývá řídicí a finanční kontrolou. Řídicí kontrola se dělá na kontrolu předběžnou, průběžnou a následnou, aby bylo dosaženo co nejúčinnější kontroly a tím se tak předešlo vzniku podvodu. Dále ve čtvrté kapitole je zmíněn i vnitřní předpis Směrnice 9/2006, která je součástí vnitřního kontrolního systému příspěvkové organizace. Směrnice upravuje odměňování pracovníků v příspěvkové organizaci. Pracovníci jsou rozděleni do platových tříd. Podle toho o jakou platovou třídu se jedná, v závislosti na pořadí platové třídy, tak velkou odměnu za práci pracovníci obdrží. V závěru čtvrté kapitoly je nastíněn vlastní návrh řešení, čili návrh vylepšení kontrolního systému. Vlastní návrh řešení uvádí, že v kontrolním systému by měl být kladen větší důraz na častější provádění inventarizací zejména dlouhodobého majetku a také lepší řešení zastupování na vedoucích pozicích v době nepřítomnosti vedoucího pracovníka.

Seznam použité literatury

Odborné knihy

- [1] CRESSEY, Donald Ray. *Other people's money; a study in the social psychology of embezzlement*. Montclair, NJ: Patterson Smith, 1973. 191 s. ISBN 978-0875852027
- [2] DVOŘÁČEK, Jiří. *Interní audit a kontrola*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 202 s. ISBN 80-7179-805-3.
- [3] DOMOV NA ZÁMKU, P. O. *Řád pro vnitřní kontrolní systém*. Kyjovice, 2015
- [4] MOLÍN, Jan. *Protiprávní jednání z pohledu profesní odpovědnosti auditorů, daňových poradců a účetních*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, 188 s. ISBN 978-80-7357-600-4.
- [5] PÉM, Aleš. *Forenzní vyšetřování a hospodářská kriminalita*. Praha, 2009. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická, Fakulta financí a účetnictví, Katedra finančního účetnictví a auditingu.
- [6] SCHIFFER, Vladimír. *Vnitřní kontrolní systém. Významný nástroj ochrany majetku a hospodaření účetních jednotek*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 224 s. ISBN 978-80-7357-436-9.
- [7] VOLKÁNOVÁ, Zdenka. *Podvody v účetnictví firem. Jak se jim bránit*. Praha: Linde, 2014, 192 s. ISBN 978-80-7201-945-8.

Legislativa

- [8] *Mezinárodní auditorský standard IAS 240: Postupy auditorů související s podvody při auditu účetní závěrky*. In: Rada pro mezinárodní auditorské a ověřovací standardy, 2009
- [9] Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v znění pozdějších předpisů.

- [10] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů.
- [11] Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu ve znění pozdějších předpisů.
- [12] Zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti ve znění novely zákona č. 261/2014 Sb.
- [13] Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti ve znění pozdějších předpisů.
- [14] Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě ve znění pozdějších předpisů.
- [15] zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty ve znění pozdějších předpisů.
- [16] zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních ve znění pozdějších předpisů.
- [17] Vyhláška č. 416/2004

Elektronické a ostatní zdroje

- [18] *ACFE Česká republika* [online]. 2012 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: www.acfe.cz
- [19] AVERKAMP, Harold. What is income smoothing? In: *Accounting Coach* [online]. 2014 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <http://www.accountingcoach.com/blog/what-is-income-smoothing>
- [20] Boj proti praní peněz a financování terorismu. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2015 [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/ochrana-financnich-zajmu/boj-proti-prani-penez-a-financovani-tero>
- [21] BOROVEC, Jiří. *Úniky na spotřební dani a DPH v oblasti pohonných hmot z pohledu ČEPRO, a. s.* [online]. 2013 [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: www.komora.cz/download.aspx?dontparse=true&FileID=6922

- [22] CARDOVÁ, Zdenka. Organizace oběhu účetních dokladů - 2. část: Fáze oběhu dokladů, vymezení termínů a odpovědnosti. In: *Účetní kavárna* [online]. [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d9470v12336-organizace-obehu-ucetnich-dokladu-2-cast/>
- [23] Co je korupce. *Policie ČR* [online]. 2015 [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/co-je-korupce.aspx>
- [24] DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ *Příručka osvědčených postupů: 10 PRAKTICKÝCH DOPORUČENÍ PRO LEPŠÍ INTEGRACI DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ DO OBCHODNÍ ČINNOSTI* [online]. 1. Praha: Evropská komise, 2010, 53 s. [cit. 2016-01-29]. ISBN 978-80-7282-084-9. Dostupné z: www.upv.cz/dms/pdf_dokumenty/ippv/web_dusevni_vlastnictvi.pdf
- [25] Earnings Management. In: *Investopedia* [online]. [cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <http://www.investopedia.com/terms/e/earnings-management.asp>
- [26] Earnings Management: Definition, Techniques & Examples. In: *Study.com* [online]. [cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <http://study.com/academy/lesson/earnings-management-definition-techniques-examples.html>
- [27] Firmy zapomínají chránit své duševní vlastnictví. *ProBysnys.info* [online]. 2012 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://probyznysinfo.ihned.cz/c1-56948750-studie-firmy-zapominaji-chranit-sve-dusevni-vlastnictvi>
- [28] HEIN, Jakub. Kolotočové podvody v Česku. In: *České centrum pro investigativní žurnalistiku* [online]. 2013 [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: <https://www.investigace.cz/kolotocove-podvody-v-cesku/>
- [29] Income Smoothing. In: *Investopedia* [online]. [cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <http://www.investopedia.com/terms/i/income-smoothing.asp>

- [30] Jak mohou malé a střední podniky snížit riziko podvodu. *Auditor: Komora auditorů* ČR. Praha, 2006, (4/2006), 16 s. ISSN 1210-9096.
- [31] JUDA, Marek. Praní špinavých peněz. In: *Špinavé peníze* [online]. 2011 [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: <http://www.spinavepenize.cz/prani-spinavych-penez>
- [32] KRESTESOVÁ, Martina a Vladislav REZEK. *Daňové nedostatky a daňové úniky* [online]. Smilovice: Ministerstvo financí ČR, 2013 [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/2013-10_Danove-nedoplatky-a-danove-uniky.pdf
- [33] Metodická pomůcka pro zjištění úrovně nastavení vnitřního kontrolního systému v oblasti státního rozpočtu: Definice vnitřního kontrolního systému. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2006 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2006/metodicka-pomucka-pro-zjisti-urovne-na-9401>
- [34] Nelegální zaměstnávání a jeho postih aneb kolik tedy hrozí? In: *Právní prostor* [online]. 2015 [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: <http://www.pravniprostor.cz/clanky/pracovni-pravo/nelegalni-zamestnavani-a-jeho-postih-aneb-kolik-tedy-hrozi>
- [35] Podvody v účetnictví aneb Evropa není Amerika. In: *Účetní kavárna* [online]. Wolters Kluwer ČR, 2010 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/blog/detail-prispevku/articleid-455-podvody-v-ucetnictvi-aneb-evropa-neni-amerika/>
- [36] Pojistný podvod. In: *Česká asociace pojišťoven* [online]. 2014 [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-v-praxi/pojistny-podvod>
- [37] Postihy za nelegální práci. In: *Státní úřad inspekce práce* [online]. [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: <http://www.suip.cz/otazky-a-odpovedi/pracovnepravni-vztahy/nelegalni-zamestnavani/postihy-za-nelegalni-praci/>

- [38] Program prevence podvodů. In: *Surveillance* [online]. 2011 [cit. 2016-02-03].
Dostupné z: <http://www.surveillance.com/cz/sluzby/prevence-podvodu/program-prevence-podvodu.html>
- [39] TŮMA, Ondřej. Pojišťovny jsou podvodníkům po krku. V akci i "detektory lži".
In: *Peníze.cz* [online]. 2014 [cit. 2016-02-01]. Dostupné z:
<http://www.penize.cz/pojisteni/289849-pojistovny-jdou-podvodnikum-po-krku-v-akci-i-detektory-lzi>
- [40] ZEMAN, Miroslav. Uzavíráte kupní smlouvu? Pozor na podvod.
In: *Profiprávník.cz* [online]. [cit. 2016-02-03]. Dostupné z:
<http://www.profipravnik.cz/p/uzavirate-kupni-smlouvu-pozor-na-podvod-685.html>

Seznam zkratek

AFCE	Asociace certifikovaných vyšetřovatelů podvodů
COSO	Comittee of Sponsoring Organizations of the Treaway Commission
ČR	Česká republika
DNZ	Domov Na zámku
DPH	Daň z přidané hodnoty
FATF	Financial Action Task Force on Money Laundering
ISA 240	Mezinárodní auditorský standard ISA 240
p. o.	příspěvková organizace
ŘK	řídící kontrola

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 6. 5. 2015

.....
Petra Stillnerová